

Yatırım Kuruluşları

Sadi Aslangiray

FINTABLES
AKADEMİ

 Finans Akademi

1

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yatırım Hizmetleri / Faaliyetleri

- Yatırım Hizmet ve Faaliyetlerinin her biri için Kuruldan izin alınması zorunludur. Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ancak yatırım kuruluşları tarafından yerine getirilebilir.
- Yatırım kuruluşlarının müşterileri dışındaki taraflarla herhangi bir yatırım hizmet ve faaliyeti sunma amacı olmaksızın kendi portföyleri için sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlem yapmaları Kurulun iznine tabi değildir.)
- Yan Hizmetler, için izne gerek yoktur. SPK ya bildirildikten sonra 20 işgünü içinde olumsuz cevap gelmezse yapılabilir.

FINTABLES
AKADEMİ

Sadi Aslangiray

2

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yatırım Hizmetleri / Faaliyetleri - Kuruldan izin alınması zorunludur

- Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi,
- Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına gerçekleştirilmesi,
- Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı,
- Bireysel portföy yöneticiliği,
- Yatırım danışmanlığı,

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yatırım Hizmetleri / Faaliyetleri - Kuruldan izin alınması zorunludur

- Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak ve yüklenimde bulunmaksızın satışa aracılık edilmesi,
- Çok taraflı alım satım sistemlerinin ve borsa dışı diğer teşkilatlanmış pazar yerlerinin işletilmesi,
- Sermaye piyasası araçlarının müşteri namına saklanması ve yönetimi,

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yan Hizmetler (Sadece bildirim yeterlidir)

- Sermaye piyasaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri sunulması.
- Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile sınırlı olarak kredi ya da ödünç verilmesi ve döviz hizmetleri sunulması.
- Sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlemlerle ilgili yatırım araştırması ve finansal analiz yapılması veya genel tavsiyede bulunulması.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yan Hizmetler (Sadece bildirim yeterlidir)

- Aracılık yükleniminin yürütülmesi ile ilgili hizmetlerin sunulması.
- Borçlanma veya başka yollardan finansman sağlanmasında aracılık hizmeti sunulması.
- Servet yönetimi ve finansal planlama yapılması.
- Kuruldan ayrıca izin alınması gerekmeksizin yapılabilir
- Yatırım kuruluşlarının sunmayı planladıkları Yan Hizmetleri Kurula bildirmeleri zorunludur.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Aracı Kurumların Gruplandırılması

Aracı Kurumlar	Faaliyetler
Dar Yetkili Aracı Kurumlar	Emir iletimine Aracılık Yatırım Danışmanlığı
Kısmi Yetkili Aracı Kurumlar	İşlem Aracılığı En iyi Gayret Aracılığı Sınırlı Saklama Hizmeti Portföy Yöneticiliği
Geniş Yetkili Aracı Kurumlar	Portföy Aracılığı Genel Saklama Hizmeti Aracılık Yüklenimi

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yurt Dışında Yerleşik Kurumların Faaliyetleri

Türkiye'deki yerleşik kişilere yönelik tanıtım, reklam ve pazarlama gibi faaliyetlerde bulunulmaması şartıyla, Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin tamamen kendi inisiyatifleri doğrultusunda, yurt dışında yerleşik finansal kuruluşlardan aldıkları her türlü yatırım hizmet ve faaliyeti ile bu kuruluşlar nezdinde açtıkları hesaplar, söz konusu hesaplara gönderilen nakit ve diğer kıymetler ile bu hesaplar üzerinden gerçekleştirdikleri işlemler Yatırım Hizmetleri Tebliği kapsamı dışındadır. Dolayısıyla bu tür işlemler Kurulun düzenleme, gözetim ve denetim faaliyeti kapsamı dışında tutulmuştur.

Diğer taraftan, yurt dışında yerleşik kuruluşlar tarafından,

- Türkiye'de iş yeri açılması,
 - Türkçe internet sitesi oluşturulması,
 - Sunulan yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin olarak Türkiye'de yerleşik kişi ya da kurumlar aracılığıyla ve/veya doğrudan tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunulması
- durumlarından herhangi birinin varlığı halinde faaliyetlerin Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik olduğu kabul edilir ve bu durumlarda Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetlerine ilişkin düzenlemeleri uygulanır.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Emir İletimine Aracılık

Sermaye piyasası araçlarına ilişkin müşteri emirlerinin yatırım kuruluşları tarafından,

- Yetkilendirilmiş bir yatırım kuruluşuna,
- Kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluşa iletilmesini ve emirlerin sonuçlarına ilişkin bilgilendirme yapılmasını ifade eder.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Emir İletimine Aracılık

- Halka arz, sırasında taleplerin toplanması, ilgili yatırım kuruluşuna iletilmesi ve sermaye piyasası aracının bedelinin nakden tahsili veya geri ödenmesi için gişe hizmeti verilmesi.
- Lehine faaliyet gösterilen işlem aracılığı ve portföy aracılığına yetkili kuruluşun sunabileceği yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinin yatırımcılara tanıtılması,
- Sözleşme akdedilmesine aracı olunması.
- Sözleşme yapmak isteyen tarafların komisyon karşılığında bir araya getirilmesi faaliyetleri.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Emir İletimine Aracılık

- **Aracı Kurumlar**
- **Bankalar** (Kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere)

Faaliyetin gerçekleştirilebilmesi için;

- Asgari özsermaye,
- Sorumlu birim organizasyonu ve birim yöneticisi istihdamı,
- Faaliyetin yürütüleceği merkez veya merkez dışı örgütlerinde çalışacak yeterli sayıda ihtisas personeli istihdamı

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Emir İletimine Aracılık-Esaslar

Emir iletimine aracılık yapılmasında

- Yetkili kuruluş ile lehine faaliyet gösterilecek kuruluş arasında sözleşme.
- Müşteri ile her iki kuruluşun da ayrı ayrı **Çerçeve Sözleşme**. Her iki kuruluşun mutabakatı ile tek çerçeve sözleşmesi yapılması mümkündür.
- Müşterilere ait hesap ve işlemlerin lehine faaliyet gösterilen kuruluş nezdinde müşteri bazında izlenmesi.
- Çerçeve sözleşme, risk bildirimleri, iletilen emirlere ilişkin belgeler ile kayıtların birer örneğinin emir iletimine aracılık faaliyetine yetkili kuruluş nezdinde saklanması.
- **Çerçeve Sözleşme en az bir nüsha düzenlenir.**

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Emir İletimine Aracılık-Esaslar

- Müşteriye yapılacak bildirimleri, lehine faaliyet gösterilen kuruluş yapmakla yükümlüdür.
- Her iki kuruluşun da müşteriye ait emir bilgilerinin gizliliğini korumakla yükümlüdür.

Ayrıca yatırım kuruluşlarınca **kaldıraçlı alım satım işlemlerine** yönelik olarak yurt dışında yerleşik kuruluşlarla emir iletimine **aracılık faaliyeti yürütülemez**.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

İşlem Aracılığı

Müşterilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerinin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına yatırım kuruluşları tarafından,

- Borsalar ya da teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine,
- Kendi portföyünden müşteri alım satım emirlerini karşılamak üzere yetkilendirilmiş Banka ve Aracı kurumlara,
- İlgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluşa, iletilmek suretiyle gerçekleştirilmesini ifade eder.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

İşlem Aracılığında Bulunabilecek Kuruluşlar

Aracı kurumlar tarafından sermaye piyasası araçları üzerinde,

Yatırım ve Kalkınma Bankaları tarafından kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere sermaye piyasası araçları üzerinde,

Bankalar tarafından; paylar, kaldıraçlı işlemler ile pay endekslerine ya da paylara dayalı türev araçlar hariç olmak üzere **Sermaye Piyasası Araçları** üzerinde, yapılabilir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

İşlem Aracılığı Faaliyeti

Faaliyetin gerçekleştirilebilmesi için;

- Sınırlı Saklama hizmeti izni,
- Asgari özsermaye,
- İşlemlerin gerçekleştirileceği piyasalar ile varsa birlikte çalışılacak emir iletimine aracılığa ve portföy aracılığına yetkili kuruluş listesi ile sürece ilişkin emir gerçekleştirme politikası,
- Türev araç işlemleri yapacak yatırım kuruluşlarında, yeterli sayıda türev araçlar müşteri temsilcisi ile muhasebe ve operasyon sorumlusunu görevlendirilmesi.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

İşlem Aracılığı Faaliyeti

	Menkul Kıymet		Türev Araç	
	Pay	Diğer	Kaldıraçlı İşlemler hariç Türev Araçlar (Borsaya veya portföy aracısına iletilmek üzere)	Kaldıraçlı İşlemler
Aracı Kurum	✓	✓	✓	✓
Mevduat ve Katılım Bankası	✗	✓	✓ (Pay endekslerine ya da paya dayalı olanlar hariç)	✗
Kalkınma ve Yatırım Bankası	✗	✓	✓ (Pay endekslerine ya da paya dayalı olanlar hariç)	✗
Kalkınma ve Yatırım Bankası (Bir aracı kurumun çekilmesi halinde)	✓	✓	✓	✗

Kalkınma ve Yatırım Bankaları bir Aracı Kurumun faaliyet izinlerinin iptali halinde Pay Piyasasında da İşlem Aracılığı gerçekleştirebilirler.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

İşlem Aracılığı – Esaslar

İşlem aracılığına yetkili kuruluşların, emirleri portföy aracılığı faaliyetine yetkili bir kuruluşa iletmek suretiyle gerçekleştirmeleri halinde;

- İşlemlere başlamadan önce bu kuruluşla tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren yazılı bir sözleşme imzalaması,
- Müşterilere ait hesap ve işlemleri kendi nezdinde müşteri bazında izlemesi,
- Müşteri emirlerini kendi hesabına veya ilişkili kişilerin hesabına verilen aynı fiyatlı emirlerden öncelikli olarak yerine getirmesi gerekir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

İşlem Aracılığı – Esaslar

- Tezgahüstü türev araç işlemleriyle ilgili olarak müşterilerin kesinleşmiş nakit alacaklarının müşteri talebi üzerine, en geç 3 iş günü içinde tam ve nakden ödenmesi gerekir.
- Kaldıraçlı işlemlerle ilgili olarak yatırılan teminat tutarlarının üzerinde bir kayba uğratacak şekilde müşterilere işlem yaptırılamaz.
- Yatırımcının piyasa koşullarından dolayı teminatından daha fazla zarara uğraması halinde söz konusu zarar yatırımcıdan talep edilemez.
- Yatırım kuruluşları müşteri emirlerinin gizliliğini korumakla yükümlüdür.
- Müşteriye ait emir bilgileri herhangi bir üçüncü şahsa, müşteri aleyhine ve üçüncü şahıs lehine müşterinin bilgisi olmaksızın aktarılamaz ve kullanılamaz.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yurtdışı Piyasalarda İşlem Aracılığı Faaliyeti

- Yurt dışı piyasalarda işlem aracılığı, yurt dışında herhangi bir borsaya veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine üye, ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluşla sözleşme yapılması vasıtasıyla yürütülebilir.
- Kurula işlemlere başlamadan önce bildirimde bulunulması zorunludur.
- Hizmetlerin Yurt dışında yerleşik bir kuruluş vasıtasıyla yürütülmesi durumunda, söz konusu kuruluşlarla yazılı sözleşme yapması,
- Müşteriyle yurt dışı işlemlerle ilgili olarak çerçeve sözleşme imzalamış ve gerekli risk bildirimini yapmış olması,
- Yurt dışı piyasalarda yapacakları işlemlerin müşteri bazında izlenmesi ve yeterli belge, kayıt, iletişim, muhasebe ve iç kontrol sistemini oluşturması,

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Portföy Aracılığı

- İşlem aracılığı faaliyetine ek olarak, **yatırım kuruluşlarının** müşterilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerini **karşı taraf olarak** yerine getirmesi faaliyetini ifade eder.
- **Aracı kurumlar** tarafından Sermaye Piyasası Araçları üzerine,
- **Yatırım ve Kalkınma Bankaları**; Kaldıraçlı İşlemler **hariç** olmak üzere tüm Sermaye Piyasası Araçları üzerine,
- **Diğer Bankalar**; Paylar, Kaldıraçlı İşlemler ile Paylara dayalı Türev araçlar **hariç** olmak üzere Sermaye Piyasası Araçları üzerine,

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

- Ancak, **Pay Endekslerine Dayalı Türev Araç işlemleri Kuruldan izin almak kaydıyla Tüm Bankalar tarafından da yapılabilir.**
- Bankalar pay endekslerine dayalı türev araçlarda işlem aracılığı yapamazken portföy aracılığı yapabileceklerdir.
- Bankalar işlem aracılığı ve emir iletimine aracılıkta olduğu gibi kaldıraçlı alım satım işlemlerini kendi portföylerine karşılık da olsa gerçekleştiremeyeceklerdir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Portföy Aracılığı Faaliyeti

	Menkul Kıymet		Türev Araç	
	Pay	Diğer	Kaldıraçlı İşlemler hariç Türev Araçlar (Borsaya veya portföy aracısına iletilmek üzere)	Kaldıraçlı İşlemler
Aracı Kurum	✓	✓	✓	✓
Mevduat ve Katılım Bankası	✗	✓	Pay Endekslerine dayalı olanlar dahil Paya Dayalı olanlar Hariç	✗
Kalkınma ve Yatırım Bankası	✗	✓	Pay Endekslerine dayalı olanlar dahil Paya Dayalı olanlar Hariç	✗
Kalkınma ve Yatırım Bankası (Bir aracı kurumun çekilmesi halinde)	✓	✓	✓	✗

Kalkınma ve Yatırım Bankaları bir Aracı Kurumun tüm faaliyet izinlerinin iptali halinde Pay Piyasasında da İşlem Aracılığı gerçekleştirebilirler.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Portföy Aracılığı

Faaliyetin gerçekleştirilebilmesi için;

- Saklama hizmeti izni,
- Asgari özsermaye,
- Portföy aracılığı faaliyetine konu işlemlerle ilgili risk yönetim birimi,
- Münhasıran istihdam edilmiş ve finans piyasalarında **en az 5 yıllık deneyime sahip bir birim yöneticisi** ile ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda ihtisas personeli,
- Yönetici ve personelin Sermaye Piyasası Faaliyetleri **Düzey 3** ve/veya **Türev Araçlar lisansı**,

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Türev Araç İşlemleri ve Türleri,

- Menkul kıymetleri satın alma veya satma veya birbirleri ile değiştirme hakkı veren türev araçlar,
- Değeri, bir menkul kıymet fiyatına veya getirisine; bir döviz fiyatına, faiz oranına, bir kıymetli maden veya kıymetli taş ve bir mal fiyatına ve tüm bunların fiyat değişikliğine;
- Kurulca uygun görülen kurumlarca yayınlanan istatistiklere veya bunlardaki değişikliğe; kredi riski transferi sağlayan, enerji fiyatları ve iklim değişkenleri gibi ölçüm değerleri olan ve bu sayılanlardan oluşturulan bir endeks seviyesine veya seviyedeki değişikliğe bağlı olan türev araçlar, bu araçların türevleri ve sayılan dayanak varlıkları birbirleri ile değiştirme hakkı veren türevler,
- Döviz ve kıymetli madenler ile Kurulca belirlenecek diğer varlıklar üzerine yapılacak kaldıraçlı işlemler şeklinde tanımlanmıştır.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Türev Araç İşlemleri

Kaldıraçlı işlemler dışında kalan;

Türev araçlara ilişkin emir iletimi, işlem ya da portföy aracılığı faaliyetleri, işlemlerin niteliğine göre borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde ya da tezgahüstü piyasalarda yapılabilir.

Türev araç işlemi kapsamında bulunmayanlar:

- Döviz, kıymetli maden, kıymetli taş, mal veya diğer varlıkların fiziki olarak alım satımı.
- Gerçek ve/veya tüzel kişilerin kendi aralarında bir yatırım kuruluşu aracılığı olmaksızın gerçekleştirdiği, **ticari veya mesleki faaliyet sayılamayacak** nitelikteki türev araç alım satım işlemleri.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Türev Araç İşlemleri

Kaldıraçlı işlem kapsamında bulunmayanlar:

- Kaldıraçlı alım satım işlemlerine konu edilebilecek varlıkların fiziki alım satımı,
- Bankalar arasında yapılan işlemler ile bankalar tarafından aracı kurumlara likidite sağlanması amacıyla yapılan işlemler.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Türev Araç İşlemlerinde Teminatlandırma ve Pozisyon Limitleri

- Teminatlandırma politikasının yürütülmesinden ve gerekli değişikliklerin yapılmasının yönetim kuruluna önerilmesinden risk yönetim birimi sorumludur.
- Bu birim tarafından genel müdüre müşterilerin teminat durumları ile ilgili olarak en az haftalık olarak raporlama yapılır.
- Teminatlandırma politikasının oluşturulması ve yürütülmesi ile ilgili sürece aracı kurumların iç kontrol prosedürlerinde yer verilir.
- Teminatlandırma politikasında yapılacak değişiklik önerileri yönetim kurulu tarafından karara bağlanır.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Türev Araç İşlemlerinde Teminatlandırma ve Pozisyon Limitleri

Müşteriler tarafından gerekli teminatlar sağlanmadan işlemlere başlanamaz,

Asgari olarak, **Başlangıç ve Sürdürme Teminatı** şeklinde belirlenir.

Sürdürme teminat oranı belirlenen oranın altına düşerse, aracı kurum **teminat tamamlama çağrısında** bulunur ve oranın başlangıç teminat oranına çıkarılması sağlanır.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Kaldıraçlı İşlemlere İlişkin Özel Hükümler

Kaldıraçlı İşlemlerde Kaldıraç Oranı ve Teminatlar

- İşlem yapmak için yatırılan teminat tutarı karşılığında alınabilecek pozisyon tutarını gösteren orandır.
- Kaldıraçlı işlemlerde uygulanacak kaldıraç oranı **10:1**'i geçemez.
- Kaldıraçlı işlemlerde **teminat olarak yalnızca nakit olarak Türk Lirası veya Konvertibl döviz kabul edilir.**
- Bunun yanında kaldıraçlı işlem gerçekleştirebilmek için başlangıç teminat tutarı olarak asgari **50.000 TL** veya muadili döviz tutarının hesaba yatırılmış olması gerekir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Kaldıraçlı İşlemlere İlişkin Özel Hükümler

- İşlemlere başlamadan önce veya başladıktan sonra hesaptan nakit çekilmesi veya başka bir kuruma virman yapılması suretiyle başlangıç teminat tutarının 50.000 TL veya muadili döviz tutarının altına düşürülmesi halinde pozisyon açılamaz.
- İşlemlere başladıktan sonra zarar edilmesi neticesinde teminat tutarının 50.000 TL veya muadili döviz tutarının altına düşmesi durumunda işlemlere devam edilebilir.
- Teminat tutarı belirlenirken gerçekleşmiş kar ve zararları dikkate alınır, diğer bir deyişle açık pozisyonlardan doğan kar ve zararlar dikkate alınmaz.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Kaldıraçlı İşlemlerde Teminatların İzlenmesi ve Raporlanması

- Aracı kurumlarca müşterilerden alınan teminatların müşteri bazında takibi, bildirimi ve Takasbank nezdinde tutulması zorunludur.
- Merkezi takas kuruluşu nezdinde müşteri bazında teminat takibi işlem aracılığına ve portföy aracılığına yetkili kuruluşlar tarafından yapılır.
- Teminat takibine ilişkin müşterilere yapılacak bildirimlerden işlem aracılığına yetkili aracı kurum sorumludur.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Kaldıraçlı İşlemlerde Teminatların İzlenmesi ve Raporlanması

- Takasbank sisteminde müşterilerin **Brüt Varlık** (Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde müşteriler tarafından yatırılan ve çekilen teminatlar ile yalnızca kapanan pozisyonların kar/zarar tutarları dikkate alınarak hesaplanan bakiyeyi) tutarları
- **Net Varlık** (Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde müşteriler tarafından yatırılan ve çekilen teminatlar ile açık ve kapanan tüm pozisyonların kar/zarar tutarları dikkate alınarak hesaplanan varlığı) tutarlarının müşterilerce izlenebilmesi sağlanır

Bu tutarlar aracı kurumlarca Takasbank nezdinde günlük olarak güncellenir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Kaldıraçlı İşlemlerde Teminatların İzlenmesi ve Raporlanması

- Kaldıraçlı işlemler teminat yedekleri hesabında bulundurulacak tutar, günlük raporlama anı itibarıyla tüm müşterilerin toplam brüt varlıkları ile toplam net varlık tutarları arasındaki farkın yüzde ellisinden az olamaz.

Kaldıraçlı İşlemlerde Bireysel Portföy Yöneticiliği ve Yatırım Danışmanlığı Yasağı

- Aracı kurumlar kendileriyle kaldıraçlı işlemler yapan müşterilerine, oluşabilecek çıkar çatışmalarını önlemek bakımından, söz konusu işlemler için olmak üzere bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti veremezler.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Kaldıraçlı İşlemlerde Deneme Hesapları (Genel Müşteri)

- Kaldıraçlı işlemler için hesap açılışından önce **genel müşterilere** bir deneme hesabı üzerinden işlem yaptırılması gerekir.
- Müşterinin işlem yapacağı her aracı kurum müşteriye deneme hesabı sunmalıdır.
- Deneme hesabının çalışma esasları Birlik (TSPB) tarafından hazırlanacaktır.
- Bu kapsamda "alım satım stratejisi", "al-sat sinyali" veya benzeri isimlerle tanımlanan, genel yatırım tavsiyesi olarak sunulduğu belirtilen ancak yatırım danışmanlığı kapsamında değerlendirilebilecek bu ve benzeri nitelikteki her türlü hizmetin sunulması sermaye piyasası mevzuatına aykırılık teşkil etmektedir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Kaldıraçlı İşlemlerde Deneme Hesapları (Genel Müşteri)

- Deneme hesabının gerçek zamanlı fiyatlar üzerinden çalıştırılması gerekmekte olup, bu işleymden aracı kurum sorumludur.
- Müşterinin deneme hesabını asgari **altı iş günü** süreyle çalıştırması ve toplamda asgari **elli adet işlem** yapması gereklidir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Kaldıraçlı İşlemlerde Alınacak Beyan (Genel Müşteri)

- Kaldıraçlı işlemlerin niteliği itibarıyla riskli olduğu ve bu işlemler sonucunda zarar edilebileceği,
- Yatırılan teminatın tamamının kaybedilebileceği,
- Birlik tarafından çalışma esasları hazırlanmış deneme hesabı üzerinden işlem gerçekleştirildiği,
- İşlemlerde uygulanacak kaldıraç oranı,
- İnternet sitesinde duyurulan kar/zarar dağılımı,

hususlarında bilgi sahibi oldukları ve bunları kabul ettiklerine ilişkin yazılı beyan almaları zorunludur.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Alım Satım Aracılığı Faaliyetine İlişkin Genel Hükümler (Teminat)

Yatırım Kuruluşları,

- Yatırımcılardan mevzuat gereği teminat istenmesinin zorunlu olduğu hallerin yanı sıra,
- Yatırım hizmet ve faaliyetleri,
- Kredili sermaye piyasası aracı işlemleri,
- Sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemleri veya açığa satış işlemleri,
- Yan hizmetler nedeniyle teminat verilmesini de isteyebilirler.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti

Kolektif yatırım kuruluşlarının portföyleri hariç olmak üzere, finansal varlıklardan oluşan portföylerin, her bir müşteri adına, doğrudan veya dolaylı bir menfaat sağlamak üzere **vekil sıfatıyla** yönetilmesidir.

Bireysel portföy yöneticiliği,

- Müşterilerin mali durumuna,
- Risk-getiri tercihlerine ve
- Yatırım süresine uygun **portföyler oluşturulması ve yönetilmesi,**
- Söz konusu portföylerin takip edilmesi ve müşterinin bilgilendirilmesi hizmetini kapsar.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti

Bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti,
Aracı Kurumlar (Kısmi veya Geniş Yetkili),
Yatırım ve Kalkınma Bankaları
Portföy Yönetim Şirketleri
tarafından yapılabilir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti

Faaliyetin gerçekleştirilebilmesi için;

- Asgari özsermaye,
- 4 yıllık lisans eğitimi veren kurumlardan mezun ve finans piyasalarında en az 5 yıllık tecrübesi olan Düzey 3 ve Türev Araçlar lisansına sahip yeterli sayıda portföy yöneticisi,
- Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetinin yürütülmesini teminen araştırma birimi, birim yöneticisi ve ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda araştırma uzmanı,

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyetlerinin Esasları

- Portföy için yapılan bir alım satım işleminden dolayı kendi lehine komisyon, iskonto ve benzeri menfaat sağlıyorsa, bu durumu müşterisine önce açıklamak zorundadır.
- Müşterinin yazılı bir talimatı olmadan borsalarda işlem görmeyen varlıklar ile rayiç değerinin üstündeki varlıkları yönettikleri portföye alamaz ve portföyden bu değer altında varlık satamaz.
- Portföyde yer alan varlıklar üzerinde kendisi veya üçüncü şahıslar lehine herhangi bir hukuki tasarrufta bulunamaz.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyetlerinin Esasları

- Basiretli bir tacir gibi davranmak ve yönettiği portföyleriyle çıkar çatışmasına meydan vermemek koşuluyla kendine ait nakdi, portföy yönetimine konu olan araç ve işlemlerle değerlendirebilir.
- Birden fazla portföy yönettiğinde objektif iyi niyet kurallarına aykırı olarak portföylerden biri veya birden fazlası lehine, diğerleri aleyhine sonuç verebilecek işlemlerde bulunamaz.
- Yatırım kuruluşunun veya portföy yönetim şirketinin başka bir kuruluştan saklama hizmeti almak istemesi ya da ilgili müşterinin saklama hizmetini başka bir kuruluştan almak istemesi durumunda, yönetilen portföylere ilişkin varlıkların saklanacağı yatırım kuruluşu ile sözleşme imzalaması gerekir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyetlerinin Esasları

- Portföyün önceden saptanmış belirli bir getiriye sağlayacağına dair herhangi bir sözlü veya yazılı garanti veremez ve ilan ve reklamlarında bu anlama gelebilecek ifadeleri kullanamaz.
- Müşterinin risk-getiri tercihleri doğrultusunda müşteri ile birlikte karşılaştırma ölçütü veya eşik değer belirleyebilir.
- Portföylere ilişkin olarak portföy yöneticiliği dışında bir faaliyeti çağrıştıracak isim ve ifadeler kullanamaz,
- Yazılı, basılı veya sözlü biçimde müşterilere duyurulacak ve yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikte olan araştırma sonuçlarını, müşterilerine duyurmadan önce kendileri veya üçüncü şahıslar lehine kullanamaz.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti

Müşteriye Bildirim

Müşteri portföylerinde;

- Açık pozisyonların teminatsız kalması
- Portföyün değerinin varsa karşılaştırma ölçütü ya da eşik değer dikkate alınarak hesaplanan tutarın altında kalması durumunda yetkili kuruluşun **hesaplamanın yapıldığı gün itibariyle** müşteriye bildirimde bulunması zorunludur.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti

Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetinde yetkili kuruluşlar,

- Müşteriler adına müşterilerin portföylerini yönetmekte,
- Yatırım danışmanlığı faaliyetinde ise, yetkili yatırım kuruluşu müşterilerin yatırım kararlarını etkileyecek yönlendirici yorum ve tavsiyelerde bulunmaktadır.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yerindelik Testi

Yerindelik Testi

- Yerindelik testi, bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı kapsamında müşteriye sunulacak hizmet ile müşterinin yatırım amaçları, mali durumu ile bilgi ve tecrübesinin uyumlu olup olmadığının yetkili kuruluşlar tarafından değerlendirilmesidir.
- Testi geçemeyen yatırımcıya bu iki hizmet sunulamaz. (Müşteriye yazılı bildirilir)
- Müşteri, değişen portföy yöneticisini uygun görmediği takdirde sözleşmeyi tek taraflı olarak feshedebilir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Yerindelik Testi

Testin Amacı müşteriye sunulacak hizmet ile;

- Müşterinin Yatırım Amaçlarının
- Müşterinin mali durumunun
- Müşterinin bilgi ve tecrübesinin

Uyumlu olup olmadığının yetkili kuruluşlar tarafından değerlendirilmesidir.

Talebe dayalı olarak kabul edilenler hariç olmak üzere Profesyonel müşterilerden alınması zorunlu değildir.

BİREYSEL PORTFÖY YÖNETİCİLİĞİ FAALİYETİ

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti

Yerindelik Testinde Müşteriden Alınacak Bilgiler

Yerindelik Testi kapsamında asgari olarak aşağıda yer alan hususlarda bilgi alınır:

- Müşterinin yatırım süresi ile risk ve getiri tercihleri
- Müşterinin işlemlere ilişkin riskleri anlayacak bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığı
- Gelir düzeyi
- Müşterinin yaşı ve mesleği, eğitim durumu,
- Geçmişte gerçekleştirdiği işlemlere konu olan sermaye piyasası araçları, işlemlerin türü, niteliği, hacmi ve sıklığı.

YATIRIM DANIŞMANLIĞI FAALİYETİ

Yatırım Danışmanlığı Faaliyeti

Yetkili yatırım kuruluşunun, yatırımcı talebi doğrultusunda veya yatırımcı talebi olmaksızın sermaye piyasası araçları ile bunları ihraç eden ortaklık ve kuruluşlar hakkında, belli bir kişiye veya bir gruba yönelik olarak yönlendirici nitelikte yorum ve tavsiyelerde bulunması faaliyetidir.

Yatırım danışmanlığı faaliyeti

- Aracı Kurumlar,
 - Yatırım ve Kalkınma Bankaları ile
 - Portföy Yönetim Şirketleri
- tarafından yapılabilir.

YATIRIM DANIşMANLIğI FAALİYETİ

Yatırım Danışmanlığı Faaliyeti

Yatırım Danışmanlığı	Genel Yatırım Tavsiyesi	Finansal Bilgi
Yönlendirici	Yönlendirici	Yönlendirici değil, yazılı veya sözlü bilgi
Belirli kişi veya grubun ihtiyaçlarına yönelik	Kamuya veya müşterilere yönelik	Bilgiler tarafsız ve dürüst olmalı, belirli bir grup, müşteri veya portföyün ihtiyaçlarına yönelik olmamalı
Aracı kurum, portföy yönetim şirketi, yatırım ve kalkınma bankaları sözleşmeyle sunabilir	Aracı kurum, portföy yönetim şirketi, bankalar, basın yayın kuruluşları sunabilir	Herkes sunabilir
Yerindelik testi zorunlu	Yatırım kuruluşu müşteriyle birebir paylaşacaksa uygunluk testi zorunlu	Teste gerek yok

YATIRIM DANIşMANLIğI FAALİYETİ

Yatırım Danışmanlığı Faaliyeti

Faaliyeti gerçekleştirilebilmesi için

- Asgari Özsermaye
- 4 yıllık lisans eğitimi veren kurumlardan mezun ve finans piyasalarında en az 3 yıllık tecrübesi olan Düzey 3 lisansına sahip yeterli sayıda Yatırım Danışmanı
- Yatırım Danışmanlığı faaliyetinin yürütülmesini teminen, Düzey 3 Lisanslı Araştırma birimi yöneticisi ve ona bağlı çalışacak yeterli sayıda araştırma uzmanı

YATIRIM DANIşMANLIğI FAALİYETİ

Yatırım Danışmanlığı Faaliyeti Yürütme Esasları

Yatırım kuruluğu ile bir müşteri arasında yatırım danışmanlığı çerçeve sözleşmesi imzalanmadan önce yukarıda yer verilen **Yerindelik Testinin yapılması zorunludur.**

- **Yerindelik testi doğrultusunda** en uygun yatırım kararını almalarını sağlayacak yönde tavsiyede bulunulması,
- Sunulan yorum ve tavsiyelerde yatırımcıları yanıltıcı, aldatıcı, bilgi ve tecrübe eksikliklerini istismar edici, yanlış, gerçek dışı veya "en sağlam", "en iyi", "en güvenilir" gibi **subjektif /abartılı ifadeler**e yer verilmemesi,

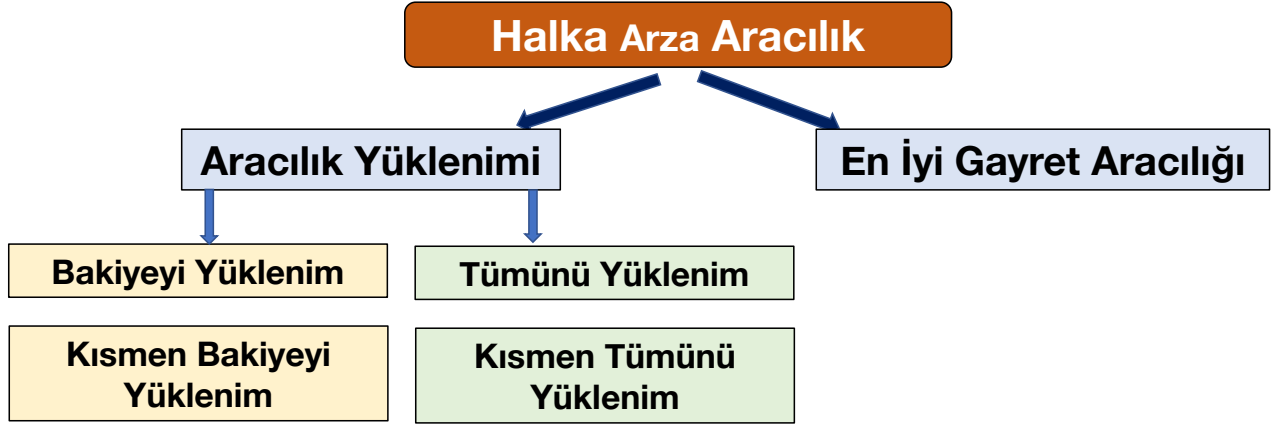
YATIRIM DANIşMANLIğI FAALİYETİ

Yatırım Danışmanlığı Faaliyeti Yürütme Esasları

- Yorum ve tavsiyelerin **objektif** olması,
- Sunulan yorum ve tavsiyelerin güvenilir kaynak, belge, rapor ve analizlerle desteklenmesi,
- Belirli bir getirinin sağlanacağına dair herhangi bir **vaat** veya **taahhüt**e kesinlikle bulunulmaması,
- Yetkili kuruluş hizmetin sunulması sırasında müşterinin eksik, güncel olmayan ya da gerçeğe aykırı bilgi verdiğini öğrenmesi veya tespit etmesi durumunda sunulan hizmeti sonlandırır.
- Sunulan yorum ve tavsiyelere konu ihraççı ile oy haklarında %1 veya daha fazla oranda sahip oldukları paylara, ilişkin bilgilerin müşteriye açıklanması zorunludur.

HALKA ARZ'A ARACILIK FAALİYETİ

Halka Arza Aracılık Faaliyeti

HALKA ARZ'A ARACILIK FAALİYETİ

Halka Arza Aracılık Faaliyeti

Aracılık Yüklenimi

Halka arz yoluyla satışa sunulmasının ve satılamayan kısmının tamamının bedeli satış süresi sonunda tam ve nakden ödenerek satın alınmasının (**Bakiyeyi Yüklenim**),

Bedeli, satışın başlamasından önce tam ve nakden ödenmek suretiyle tamamının satın alınarak halka satılmasının(**Tümünü Yüklenim**),

Halka arz yoluyla satışa sunulmasının ve satılamayan kısmın bir bölümünün bedeli satış süresi sonunda tam ve nakden ödenerek satın alınmasının (**Kısmen Bakiyeyi Yüklenim**),

Bedeli, satışın başlamasından önce tam ve nakden ödenmek suretiyle bir kısmının satın alınarak halka satılmasının(**Kısmen Tümünü Yüklenim**), satışı yapana karşı taahhüt edilmesidir.

HALKA ARZ'A ARACILIK FAALİYETİ

Halka Arza Aracılık Faaliyeti

En İyi Gayret Aracılığı

İhraç edilecek sermaye piyasası araçlarının, izahnamede belirtilen satış süresi içinde satışa sunulmasının, satılamayan kısmın ise satışı yapana iade edilmesi veya bunları daha önce satın almayı taahhüt etmiş üçüncü kişilere satılmasıdır.

Aracılık yüklenimi faaliyet izni en iyi gayret aracılığı faaliyet iznini de kapsar. Ancak yalnızca en iyi gayret aracılığı faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirme yapılabilir.

HALKA ARZ'A ARACILIK FAALİYETİ

Halka Arza Aracılık Faaliyeti

Aracılık yüklenimi ve En İyi Gayret Aracılığı faaliyetleri,

Aracı Kurumlar ile Kalkınma ve Yatırım Bankaları tarafından yapılabilir.

Faaliyetin gerçekleştirilebilmesi için;

- Sınırlı saklama hizmeti,
- Asgari özsermaye,
- Halka arza aracılık faaliyetlerinin yürütülmesini teminen bir birim yöneticisi ve
- Yeterli sayıda kurumsal finansman uzmanı.

HALKA ARZ'A ARACILIK FAALİYETİ

Halka Arza Aracılık Faaliyeti

Aracılık Konsorsiyumu

- Halka arzın tek bir yetkili yatırım kuruluşu yanında bir konsorsiyum tarafından da gerçekleştirilmesi mümkündür.
- Halka arza aracılık sözleşmesi yapıldıktan sonra konsorsiyum oluşturulması söz konusu olduğunda, bunun için ihraççı ve/veya halka arz edenin onayının alınması şarttır.

HALKA ARZ'A ARACILIK FAALİYETİ

Halka Arza Aracılık Faaliyeti

Aracılık Konsorsiyumu

- Konsorsiyum oluşturulduğu takdirde, konsorsiyumun yönetimini yetkili yatırım kuruluşlarından biri konsorsiyum lideri olarak üstlenir. Konsorsiyumu Kurula, resmi kurumlara, üçüncü kişilere, sermaye piyasası aracını ihraç edene ve/veya halka arz edene karşı, konsorsiyum lideri temsil eder.
- Konsorsiyumun oluşturulması sırasında konsorsiyum sözleşmesi çerçevesinde eş liderler belirlenebilir.
- Konsorsiyum oluşturulması halinde, konsorsiyuma katılan yetkili yatırım kuruluşları arasında yazılı bir konsorsiyum sözleşmesi düzenlenir.

SAKLAMA HİZMETİ

Saklama Hizmeti

- Saklama, müşteriye ait sermaye piyasası araçlarının ve sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan nakdin müşteri adına saklanması ve buna bağlı işlemlerin takip edilmesidir.
- Bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti kapsamında yönetilen varlıkların saklanması da saklama hizmeti kapsamında değerlendirilir.

SAKLAMA HİZMETİ

Saklama Hizmeti

Müşteri hesabına veya müşterinin talimatı ile açılmış alt hesaplarına Sermaye Piyasası Araçlarına ilişkin Anapara, Faiz, Temettü ve benzeri **gelirlerin tahsili, ödenmesi**, yeni pay ve bedelsiz pay alma haklarının ve paylardan doğan oy **haklarının kullanılması**. Sermaye Piyasası Araçlarına ilişkin **teminat takibi** yapılması gibi hizmetlerin sunulması ile söz konusu işlemlerin yatırım kuruluşu nezdindeki **müşteri hesaplarına yansıtılmasını**, ifade eder.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ,

Saklama Hizmeti

Sınırlı Saklama Hizmeti işlem aracılığı(Kısmi Yetkili) ve portföy aracılığı (Geniş Yetkili) ile ilgili olarak yetkili olunan sermaye piyasası araçlarının, yönetilen portföylerin, halka arzına aracılık edilen sermaye piyasası araçlarının saklanması ile sınırlıdır.

Genel Saklama Hizmeti Geniş yetkili Aracı kuruluşlar tarafından başka yatırım kuruluşlarının müşterileri için saklama hizmeti verilmesi amacıyla yapılmış bir düzenlemedir. **Bankalar** tarafından da yapılabilir.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ,

Saklama Hizmeti

Mutabakatlar

Saklamaya yetkili yatırım kuruluşu müşteriye ait sermaye piyasası araçlarına ilişkin müşteri bazında, nakitlere ilişkin olarak ise toplu bazda veya müşteri bazında kendi nezdindeki hesap ve kayıtlar ile merkezi saklama kuruluşları ve/veya başka bir saklamaya yetkili kuruluş nezdindeki hesap ve kayıtlar arasında **günlük mutabakat** sağlamak zorundadır.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ,

Saklama Hizmeti

Mutabakatlar

Saklama hizmeti sunulan müşteriler ile saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun iç kontrolden sorumlu birimi veya personeli tarafından müşteriye ait sermaye piyasası araçları ve nakde ilişkin **her takvim yılında en az 1 defa** yazılı veya elektronik ortamda mutabakat sağlanması zorunludur.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ,

Saklama Hizmeti

Mutabakatlar

Mutabakatlaşma sırasında çıkan **uyumsuzluğun** bütün önlemlerin alınmasına rağmen, mali açıdan **çok önemli ise hemen**, değilse **3 iş günü içinde giderilememesi** durumunda saklamaya yetkili yatırım kuruluşunca müfettiş veya iç denetimden sorumlu olmak üzere istihdam edilen en üst düzey personel tarafından derhal konuya ilişkin olarak aracı kurumun yönetim kuruluna, bankanın iç denetim komitesine ve **Kurula yazılı** olarak bilgi verilmesi zorunludur.

Profesyonel müşterilerden yazılı onay alınması durumunda mutabakatın yapılması zorunlu değildir.

YAN HİZMETLER

Yan Hizmetler

Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinin bir devamı niteliğinde olan, **faaliyet izni alınması gerektirmeden yapılacak** hizmetlerdir

- Sermaye piyasaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri sunulması,
- Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile sınırlı olarak kredi ya da ödünç verilmesi ve döviz hizmetleri sunulması,
- Sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlemlerle ilgili yatırım araştırması ve finansal analiz yapılması veya genel tavsiyede bulunulması,
- Aracılık yükleniminin yürütülmesi ile ilgili hizmetlerin sunulması, Borçlanma veya başka yollardan finansman sağlanmasında aracılık hizmeti sunulması,
- Servet yönetimi ve finansal planlama yapılması,

YAN HİZMETLER

Genel Yatırım Tavsiyesi Sunulması

Belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olmamak kaydıyla, bir veya daha fazla sermaye piyasası aracı veya ihraççı hakkında, müşterilere veya dağıtım kanallarına yönelik olarak hazırlanan ve sermaye piyasası araçlarının mevcut veya gelecekteki fiyat veya değerlerine ilişkin yorum da dâhil, açıkça veya zımnen bir **yatırım stratejisini öneren veya tavsiye eden yönlendirici nitelikteki** her türlü araştırma veya diğer bilgi sunulması faaliyetidir.

YAN HİZMETLER

Genel Yatırım Tavsiyesi Sunulması

Tavsiyenin, geçmiş 12 aylık sürede yayımlanmış olan tavsiyeden farklı bir yatırım stratejisini içermesi durumunda, bu değişikliğe, değişikliğin gerekçesine ve daha önce yayımlanan tavsiyenin tarihine, yer verilmesi zorunludur.

YAN HİZMETLER

Genel Yatırım Tavsiyesi Sunulması

- Dağıtım kanalları yoluyla yapılan yorum ve tavsiyelerde, tavsiyenin yer aldığı metnin sonunda yer verilmesi.
- Bilgisayarla oluşturulan iletişim ağları vasıtasıyla sunulan yorum ve tavsiyelerde; tavsiyelerin yer aldığı sayfanın görüntülenmesi öncesinde.
- Dağıtım kanallarından televizyon ve radyo gibi her türlü görsel ve işitsel kitle iletişim aracı vasıtasıyla sunulan yorum ve tavsiyelerde; uyarı notunun radyoda programın **başında ve sonunda bir defa okunması**; televizyon ekranında ise uyarı metnine, rahatlıkla okunabilmesini teminen **ekranın bütününe kapsayacak şekilde**, programın başında ve sonunda **15 saniye süreyle yer verilmesi**, ayrıca program süresince okumayı güçleştirmeyecek biçimde **akan bir bant olarak iki defa sunulması**.

YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ, YAN HİZMETLER

	Aracı Kurum	Banka	Yatırım ve Kalkınma Bankası	Portföy Yönetim Şirketi
Alım Satım Aracılık				
Emir İletimine Aracılık	*	*		
İşlem Aracılığı	*	*		
Portföy Aracılığı	*	*		
Bireysel Portföy Yöneticiliği	*		*	*
Yatırım Danışmanlığı	*		*	*
Halka Arza Aracılık Faaliyeti	*		*	
Saklama Hizmeti	*	*		

YATIRIM KURULUŞLARI

Aracı Kurum - Kuruluş şartları

- Anonim şirket,
- Payların tamamı **nama yazılı**,
- Payların **nakit** karşılığı çıkarılması,
- Sermayenin belirlenen miktardan az olmaması,
- Kurucunun veya borsa veya piyasa işleticisi üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak önemli etkiye sahip olan ortakların gerekli şartları taşımaları,
- Esas sözleşmenin uygun olması,
- Kurucuların gereken özelliklere haiz olması,
- Ortaklık yapısının açık ve şeffaf olması.

YATIRIM KURULUŞLARI

Aracı Kurum - Kuruluş şartları

Kuruculara ilişkin şartlar

- İflas hükmü, konkordato ve iflas erteleme kararı
- Faaliyet izni iptal edilmiş kuruluşlarda sorumluluğu olan kişilerden olmaması
- Kesinleşmiş mahkûmiyet
- Tasfiye kararı
- Mali güç
- Dürüstlük / itibar

YATIRIM KURULUŞLARI

Aracı Kurum - Kuruluş şartları

Aracı kurumların ticaret unvanlarında yatırım hizmetleri ve faaliyetlerini göstermesi amacıyla "**Menkul Değerler**" veya "**Menkul Kıymetler**" ibarelerinden birinin yer alması şarttır.

Geniş yetkili aracı kurumlar ise "**Yatırım Menkul Değerler**" veya "**Yatırım Menkul Kıymetler**" ibarelerini kullanabilir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Aracı Kurum - Faaliyet İzni

Kuruluş şartları ve kuruculara ilişkin şartları sağlayan Aracı Kurumlar kuruluş izni almak üzere esas sözleşmeleri ile birlikte Kurula başvuruda bulunurlar.

Aracı kurumların kuruluşuna izin verilmesi faaliyet izni anlamına gelmemekte olup, ayrıca faaliyete geçmek üzere Kurula başvuru yapmaları gerekmektedir.

Kuruluş iznini takiben **6 ay içinde faaliyete geçmek üzere başvuru yapmayan aracı kurumun faaliyet izni alma hakkı düşer.**

Kurul bu süreyi **1 yıla kadar uzatabilir.**

YATIRIM KURULUŞLARI

Aracı Kurumların Ortaklık Yapısı

Aracı kurumların Ortaklık Yapısı Değişikliği

- Bir kişinin aracı kurum sermayesinin veya oy haklarının **%10'u** veya daha fazlasını temsil eden payları edinmek suretiyle aracı kurum ortağı olması
- Bir ortağa ait payların aracı kurum sermayesinin veya oy haklarının **%10, %20, %33 veya %50** sini aşması sonucunu veren pay edinimleri ile bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren; **pay devirleri Kurulun iznine tabidir.**
- Aracı kurumda yönetim imtiyazı veren ya da intifa hakkı taşıyan payların devri herhangi bir orana bakılmaksızın **Kurul iznine tabidir.**

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşlarının İştirak Sınırları

Bir şirkette **%10 veya daha fazla paya sahip olunması**, şirketin yönetim kuruluna katılınması, genel kurulda asaleten oy kullanılması veya iktisap edilen payların **1 yıldan uzun sürede elden çıkarılmaması iştirak amacıyla ortaklık kabul edilir.**

- Aracı kurumlar, sermaye piyasası kurumları, borsalar, kıymetli maden aracı kurumları, sigorta, bireysel emeklilik, finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketlerine herhangi bir **sınıra tabi olmaksızın iştirak edebilirler.**
- Aracı kurumların yukarıda sayılanlar dışındaki ortaklıklara yapabilecekleri iştirakleri toplamı ise **özsermayelerinin %25 ini aşamaz.**
- **Geniş yetkili aracı kurumlar için bu sınır %50 dir.**

YATIRIM KURULUŞLARI

Aracı Kurum - Personele ilişkin Esaslar

- **Yöneticiler**, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanı ile araştırma uzmanı, yatırım danışmanı, kurumsal finansman uzmanı ve portföy yöneticisi olarak çalışacakların, en az **4 yıllık lisans eğitimi**;
- **Müşteri temsilcisi**, türev araçlar müşteri temsilcisi, borsa üye temsilcisi, takas ve operasyon sorumlusu ve türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusu olarak çalışacakların ise en az **2 yıllık ön lisans eğitimi** veren okullardan mezun olmaları gerekir.
- Aracı kurum **genel müdür ve genel müdür yardımcılarının** mali piyasalar veya işletmecilik alanında **en az 7 yıllık meslekî deneyime** sahip olması gerekir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Aracı Kurum - Personele ilişkin Esaslar

- Genel müdürlük görevine **6 aydan fazla vekalet edilemez.**
- Genel müdürlüğe ve genel müdür yardımcılığına atanacak kişilerin, gerekli belgelerle birlikte Kurula bildirilmesi şarttır.
- Bildirimden itibaren 7 iş günü içinde Kurulca olumsuz görüş bildirilmemesi durumunda ilgili kişilerin atamaları yapılabilir
- Aracı kurum tarafından **10 iş günü içinde Birliğe** bildirim yapılır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Aracı Kurum - Personele ilişkin Esaslar

- Herhangi bir nedenle görevden ayrılan genel müdür ve yardımcılarının görevden ayrılma nedenleri, ilgili aracı kurum ve görevden ayrılan personel tarafından **3 iş günü içinde Kurula ve Birliğe** bildirilir.
- Yatırım Kuruluşları Tebliği uyarınca aracı kurum genel müdürünün münhasıran bu görev için istihdam edilmiş olması zorunludur. Ancak belirli şartlarda özellikle grup şirketlerinde görev alınması hususunda, genel müdürün aracı kurumun yönetimi görevini aksatmayacağı görüşü dikkate alınarak ilave bir düzenleme yapılmıştır

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

Aracı kurum personeli;

- Yöneticiler,
- İhtisas personeli,
- Müfettişler, iç kontrol elemanları ve
- Risk yönetim elemanlarından oluşur.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

Personel ile ilgili İlkeler

- **Mesleki yeterlilik ilkesi** (Eğitim şartı, önlisans yada lisans Eğt.)
- **Mesleki özen ve titizlik ilkesi** (dikkatli ve basiretli bir personelin aynı koşullar altında ayrıntılara vereceği önemi, göstereceği dikkat ve gayreti ifade eder.)
- **Dürüstlük ilkesi** (yatırım hizmet ve faaliyetlerinin sunumu sırasında ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarından uzak kalınması)
- **Sır saklama ilkesi**(aracı kurum ve müşterileri hakkında öğrendikleri sırları açıklayamamaları ve bu sırları kendilerinin veya üçüncü kişilerin menfaatine kullanmamalarıdır)

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

Yöneticiler

- Genel Müdür,
- Genel Müdür Yardımcıları
- Müdürler ve
- İlgili bölüm yöneticilerinden oluşur.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

İhtisas Personelleri;

Müşteri Temsilcisi, Yatırım Kuruluşlarında,

- Müşteri emirlerini alan,
- Emirleri ilgili piyasa veya kuruluşlara ileten,
- Müşterilere genel yatırım tavsiyesi veya finansal bilgi sunan,
- Emir alma sürecinde müşteri risklerini ve teminat durumlarını takip eden,
- Müşterileri hesapları hakkında bilgilendiren, benzeri işlemleri kısmen veya tamamen yerine getiren personeldir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

İhtisas Personelleri;

Araştırma Uzmanı,

- Ekonomik ve mali araştırmaların yapılması,
- İç ve dış piyasalardaki gelişmelerin izlenerek olası etkilerinin değerlendirilmesi,
- Temel ve teknik analiz gibi yöntemlerin kullanılması ve yorumlanması gibi faaliyetleri yürüten personeldir.

Kalkınma ve Yatırım Bankalarının sermaye piyasası faaliyetleri ile ilgili ihtisas birimlerinde çalışan personeli, araştırma uzmanı olarak kabul edilir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

İhtisas Personelleri;

Yatırım Danışmanı,

Sermaye piyasası araçları hakkında ve benzeri konularda yönlendirici nitelikte yorum ve yatırım tavsiyelerinde bulunulmasından ve Kurulun yatırım danışmanlığı faaliyetine ilişkin düzenlemelerde belirtilen faaliyetlerin kısmen veya tamamen yürütülmesinden sorumlu olan personeldir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

İhtisas Personelleri;

Kurumsal Finansman Uzmanı,

- Yetkili kuruluşlarda sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmesi ile ilgili olarak
- Fiyat tespit raporu hazırlanmasından,
- İhraççı ve/veya halka arz edenler ile birlikte izahname, ihraç belgesi veya tasarruf sahiplerine satış duyurusu ile varsa satışa ilişkin olarak Kurul onayına sunulmasından sorumlu olan personeldir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

İhtisas Personelleri;

Portföy Yöneticisi,

- Yetkili kuruluşlarda vekil sıfatıyla,
- Müşterilerin mali durumuna, risk-getiri tercihlerine ve yatırım süresine uygun portföylerin oluşturulması ve yönetilmesi
- Kurulun Bireysel Portföy Yöneticiliği faaliyetine ilişkin düzenlemelerinde belirtilen faaliyetlerin yürütülmesinden kısmen veya tamamen sorumlu olan personeldir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

İhtisas Personelleri;

Takas ve operasyon sorumlusu,

- Yatırım kuruluşlarında emirlerin gerçekleşmesini takiben
- Sermaye piyasası araçlarına ilişkin Netleştirme, Takas ve Saklama işlemlerinin yürütülmesi
- İşlemlerin müşteri hesaplarına yansıtılması, günlük bakiye kontrollerinin yapılması,
- Müşteri kimlik bilgilerinin takibi, virmanların gerçekleştirilmesinden sorumlu personeldir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu Personeli

Yatırım Kuruluşları Görevler ve Lisanslar		
Görevler	Lisans Türü	Deneyim Süresi
Genel Müdür	Düzyey 3	7 yıl
Genel Müdür Yardımcısı	Düzyey 3	7 yıl
Portföy Aracılığı Birimi Yöneticisi	Düzyey 3	5 yıl
Risk Yönetim Elemanı ve Yöneticisi	Düzyey 3	3 yıl
Portföy Yöneticisi (Bireysel)	Düzyey 3	5 yıl
Yatırım Danışmanı	Düzyey 3	3 yıl
Müfettiş/Teftiş Yöneticisi	Düzyey 3	3 yıl
İç Kontrol Elemanı	Düzyey 2	3 yıl

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşlarının Uyacakları İlke ve Esaslar

- Mesleki Özen ve Dikkat
- Sadakat
- Kaynakları Etkin bir biçimde kullanma
- Bilgilendirme ve Şeffaflık

YATIRIM KURULUŞLARI PERSONELİ

Birlişe ve SPL'ye Bildirim

Birlişe ve SPL'ye yapılacak bildirimler genel olarak 10 iş günüdür,

- Yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanının işe alınmaları, Söz konusu personelin görevden ayrılması ve durumlarındaki değişiklikleri takiben, 10 iş günü içinde SPL'ye bildirilir
- Murahhas üye tayinine ve bunların yetki ve sorumluluklarının belirlenmesine ilişkin yönetim kurulu kararları 3 iş günü içinde Birlişe bildirilir.

YATIRIM KURULUŞLARI PERSONELİ

Birliğe ve SPL'ye Bildirim

- Aracı kurumlar imza yetkililerini gösterir mevcut imza sirkülerlerini 10 iş günü içinde Birliğe gönderir.
- Bankalar da sermaye piyasası faaliyetlerine ilişkin birimleriyle sınırlı olarak bu hükme tabidir.
- Yatırım kuruluşları iletişim bilgileri, internet sitesi adresi, vergi kimlik numarası ve ticaret sicil numarası bilgileri ile bunlarda meydana gelen değişiklikleri 10 iş günü içinde Birliğe bildirir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Müşteriye Risklerin Bildirilmesi Yükümlülüğü

Yatırım kuruluşları alım satıma aracılık faaliyeti kapsamında genel müşterilerine hizmet sunmadan önce **genel risk bildirimine ek olarak işleme konu sermaye piyasası araçlarının risklerini müşteriye açıklamak ve açıklamaların müşteri tarafından okunup anlaşıldığına dair yazılı bir beyan almak zorundadır.**

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Müşteriye Risklerin Bildirilmesi Yükümlülüğü

Bu kapsamda yapılacak açıklamaların asgari olarak,

- İşlemlere ilişkin her türlü komisyon, ücret ve vergi tutar veya oranları,
- İlgili sermaye piyasası aracının ikincil piyasasının olup olmadığı,
- İşleme konu sermaye piyasası aracının karşı taraf riski, likidite riski ve piyasa riskini içerecek şekilde risk profili,
- İşlem yapılan borsa ve platformlar,
- Sermaye piyasası aracının veya müşteri varlığının nerede saklandığı,
- İşlem tezgahüstü piyasalarda yapılıyorsa karşı taraf hakkında bilgi,

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Çerçeve Sözleşme İmzalama Yükümlülüğü

- Yatırım kuruluşları müşterileriyle işlem yapmaya başlamadan önce, sunulacak faaliyet ve hizmete ilişkin yazılı bir sözleşme yapmak zorundadır.
- Bu sözleşmede yer verilmesi gereken asgari hususlar Kurulca belirlenir.
- Bu sözleşme, yatırım kuruluşuyla müşterisi arasındaki ilişkiyi düzenleyen, başlangıçta bir kez akdedilen işlemlerin esasını oluşturan bir çerçeve anlaşmadır.
-

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Çerçeve Sözleşme İmzalama Yükümlülüğü

- Sözleşmeler, müteselsil sıra numaralı ve **en az bir nüsha olarak düzenlenir** ve aslına uygun olduğuna ilişkin onaylayanın imzasını ve **yatırım kuruluşunun kaşesini ihtiva eden bir suret müşteriye verilir**. Sözleşmenin yatırım kuruluşunda kalan aslının üzerine müşteri tarafından bir suretinin alındığı ibaresi yazılır ve imzalanır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Müşteri numarası ve müşteri hesapları

Çerçeve sözleşme imzalanan her müşteriye **ayrı bir müşteri numarası** tahsis edilir. İmzalanan sözleşme çerçevesinde müşteriye tahsis edilmiş olan numaraya bağlı olarak **birden fazla hesap açılabilir..**

Her bir sözleşme için belirlenen gerekli asgari unsurlara yer verilmesi şartıyla birden fazla yatırım hizmet ve faaliyetine ilişkin olarak tek bir çerçeve sözleşme imzalanabilir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Müşteri numarası ve müşteri hesapları

Bir müşteriye verilmiş olan müşteri ve hesap numarası, çerçeve sözleşmenin sona erme tarihi üzerinden **10 yıl geçmedikçe başka bir müşteriye verilemez.**

Sözleşme yapılan her müşteri için, müşteriden emir kabul etmeden önce yetkili takas ve saklama kuruluşu veya **MKK nezdinde bir müşteri saklama alt hesabı** açılır ve bir sicil numarası verilir.

Daha önce alınmış sicil numarası varsa müşteri numarası ile eşleşmesi sağlanır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ TEBLİĞİ

Uzaktan Kimlik Tespiti Sürecine İlişkin Usul ve Esaslar

Uzaktan Kimlik Tespiti,

Personel ile müşterinin; fiziksel olarak aynı ortamda bulunmasına gerek olmadan, çevrim içi olarak görüntülü görüşmesi ve birbiriyle iletişim kurması ile yapılmaktadır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespiti Sürecine İlişkin Usul ve Esaslar

- Uygulanacak yöntemin, yüz yüze yapılan kimlik tespiti yöntemine benzer ve asgari seviyede risk ihtiva edecek şekilde tasarlanması, görüntülü görüşme yönteminde olası teknolojik, operasyonel riskler dikkate alınarak yeterli güvenlik önlemlerinin alınması şarttır.
- Aracı kurumlar ve portföy yönetim şirketleri tarafından, kimlik tespiti sırasında kullanılacak belgelere, bu belgelerde doğrulanabilir özelliklere ve doğrulamanın yapılması sırasında kullanılacak kriterlere ilişkin dokümanlar oluşturulması gerekmektedir.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespiti Sürecine İlişkin Usul ve Esaslar

- Uzaktan kimlik tespiti için kullanılacak süreçler ve sistemler yoluyla uzaktan kimlik tespiti işlemi, kritik işlem olarak değerlendirilir,
- İşlemin bilgi teknolojileri veya personel tarafından başlatılması, onaylanması ve tamamlanmasına imkân vermeyecek şekilde tasarlanır ve işletilir.
- Sürecin; **müşteri olan kişi** tarafından başlatılması, bilgi teknolojileri tarafından uygulanan kontroller ile devam ettirilmesi ve personel tarafından yapılacak onaylama ve ek kontroller ile tamamlanması sağlanır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespiti Sürecine İlişkin Usul ve Esaslar

- İş akış prosedüründe belirlenen sürecin etkinliği test edilerek sonuçları yazılı hale getirilir.
- Test sonuçlarının başarılı bulunmaması durumunda prosedürde gerekli güncellemeler yapılır ve sürecin etkinliği ve yeterliliğinden emin olunmadıkça süreç uygulanmaz.
- Uzaktan kimlik tespiti prosedürü yılda en az iki defa gözden geçirilir.
- Güvenlik ihlallerinin tespit edilmesi, uygulamada kazanılan deneyimler dikkate alınarak sürecin ayrıca gözden geçirilmesi sağlanır ve gerekli güncellemeler yapılır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespiti Sürecine İlişkin Usul ve Esaslar

- Personel tarafından yapılan kontrollerde işlemin riskli bulunması halinde işlem ikinci bir personele onaya gönderilir veya sonlandırılır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespiti Yapacak Personel ve Çalışma Ortamı

- Uzaktan kimlik tespiti sürecinin görüntülü görüşme aşaması bu konuda eğitim almış personel tarafından gerçekleştirilir.
- Personelin, kimlik tespitinde kullanılabilecek belgelerin özelliklerini ve bu belgeler için uygulanan geçerli doğrulama yöntemlerini öğrenmesi ve dolandırıcılık veya sahtecilik teşkil edebilecek eylemlere, mevzuatta yer alan yükümlülöklere ilişkin bilgi sahibi olması sağlanır.
- Personelin, uzaktan kimlik tespiti sürecine ilişkin yılda en az bir defa ve her bir güncelleme sonrasında kişisel verilerin korunması mevzuatı da dâhil olmak üzere eğitim alması sağlanır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespiti Yapacak Personel ve Çalışma Ortamı

- Personelin, kişinin aracı kurum veya portföy yönetim şirketi müşterisi olma veya hizmet ve faaliyetlerinden yararlanma isteğini aracı kurumdan veya portföy yönetim şirketinden kendi iradesiyle talep ettiğine şüphe bırakmayacak şekilde karar verebilmesi konusunda eğitim alması sağlanır.
- Uzaktan kimlik tespiti sürecinde personelin, yaşanılabilir güvenlik zafiyetlerinin ya da suistimallerin engellenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alındığı, erişimi sınırlandırılmış ayrı alanlarda çalışması sağlanır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespiti Yapacak Personel ve Çalışma Ortamı

- Kişiye güven açısından personelin aracı kurum veya portföy yönetim şirketi adına çalıştığını yansıtacak şekilde uygun bir ortam oluşturulması veya yöntemler kullanılması sağlanır.
- Aracı kurum veya portföy yönetim şirketi tarafından engelli kişilere hizmet verebilmek amacıyla gerekli önlemler alınır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespitinde Kullanılabilecek Yöntemler

Görüntülü görüşme ile uzaktan kimlik tespiti sürecinde beyaz ışık altında görsel olarak ayırt edilebilen güvenlik öğelerine, fotoğraf ve imzaya sahip olan kimlik belgesi kullanılır

Sunulan kimlik belgesinde bulunan veri ve bilgilerin geçerliliği ve gerçekliğine ilişkin doğrulama, kapsamında asgari olarak;

- a) Kimlik belgesinde bulunması gereken karakterlerin yazı tipi, düzeni, sayısı, büyüklüğü, aralığı ve tipografisi gibi belgeyi çıkaran yetkili makamca tanımlanan özelliklere sahip olduğu,
- b) Kimlik belgesinin zarar görmemiş, tahrif edilmemiş, değiştirilmemiş ve özellikle üzerine sonradan fotoğraf yapıştırılmamış olduğu,

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ SÜRECİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Uzaktan Kimlik Tespitinde Kullanılabilecek Yöntemler

- c) Kimlik belgesi geçerlilik süresinin söz konusu kimlik belgesinin sahip olduğu standartlara aykırı olmadığı,
- ç) Kimlik belgesinin MRZ'sinde yer alan bilgiler ile kimlik belgesine ait bilgilerin uyuştugu,
- d) Kişiyi ilişkin kimlik belgesinde yer alan bilgilerin aracı kurum veya portföy yönetim şirketi tarafından bilinen, Kimlik Paylaşımı Sisteminden veya şirketin erişimine açık olan diğer bilgiler ile eşleştiği,
- e) Kişiyi görüntülü görüşme sırasında kimlik belgesinde yer alan seri numarası okutularak doğrulanır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Yatırım Kuruluşlarının İnternet Siteleri

Yatırım kuruluşlarının yetkili oldukları yatırım hizmet ve faaliyetleri ile şirketi tanıtıcı bilgileri içeren bir **internet sitesi açmaları zorunlu tutulmuştur.**

- Hangi tür hizmetleri sunmaya yetkili olduklarına,
- Varsa lehine faaliyet gösterilen kuruluşu tanıtıcı bilgilere,
- Yapılan işlemlerin asgari unsur ve risklerine,
- Alınan kişisel verilerin saklama ve kullanım koşullarına,
- Emir iletimi, işlemlerin gerçekleştirilmesi ve takas veya tasfiyesinin nasıl yapılacağına,
- Emir gerçekleştirme politikalarına,

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Yatırım Kuruluşlarının İnternet Siteleri

- Olağanüstü piyasa koşullarının oluşması halinde buna ilişkin açıklamalara,
- Hangi kuruluşların fiyat sağlayıcı olduğu ve nerede yerleşik olduğu, bu kuruluşlarla doğrudan veya dolaylı olarak pay sahipliği ilişkisi olup olmadığına ilişkin açıklamalara. Reddedilen emirlerin tüm emirlere oranına,
- Her bir varlık için oluşturulan fiyat ve fark serisinde tespit edilen sapmalara,
- Müşteri şikayeti sayısı ve söz konusu şikayetlerin müşteri sayısına göre oranına,

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Yatırım Kuruluşlarının İnternet Siteleri

Kaldıraçlı işlemlerle ilgili olarak aracı kurumlar

- Ocak-Mart, Nisan-Haziran, Temmuz- Eylül, Ekim-Aralık dönemleri esas alınmak suretiyle, karda ve zararda olan hesapların oransal dağılımını dönemin bitimini takip eden 2 iş günü içinde internet sitesi üzerinden duyurmakla yükümlüdür.
- Yapılacak duyurunun, işlemlerin gerçekleştirildiği ana sayfa üzerindeki ana işlem menüsünün en sol köşesinde menünün ilk başlığı olarak yer alması, "Zarar Olasılığınız" şeklinde isimlendirilmesi ve hesap açılışı, hesap erişimi gibi başlıkların hemen bu başlığın yanında aynı yazı büyüklüğü ve karakteri ile yer alması, görüntü yoğunluğu yaratılmaması zorunludur.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşu - Faaliyet Esasları

Yatırım Kuruluşlarının İnternet Siteleri

Kaldıraçlı işlemlere ilişkin olarak karda ve zararda olan müşteri hesaplarının oransal dağılımı hususunda yapılacak hesaplama esasları ve internet üzerinden duyuruların şekli ile ilgili diğer hususlar TSPB tarafından belirlenir.

Kaldıraçlı işlemlerde karda ve zararda olan hesapların oransal dağılımı aracı kurum unvanları ile birlikte TSPB'nin internet sitesinde de ilgili dönem itibarıyla topluca ilan edilir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Müşteri Sınıflandırması

Yatırım kuruluşları tüm müşterilerini **Profesyonel ya da Genel Müşteri** olarak sınıflandırmak, bu konuda müşteriye bilgi vermek,

Bu sınıflandırmaya uygun olarak hizmet ve faaliyet sunmak ve müşteri sınıflarına uygun olarak yükümlülüklerini yerine getirmek ve sınıflandırma yaparken müşterilerine yer aldıkları sınıf ve ilgili mevzuat hükümleri ile yer aldıkları sınıfı değiştirme hakları hakkında bilgi vermek zorundadır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Müşteri Sınıflandırması

Profesyonel müşteri, kendi yatırım kararlarını verebilecek ve üstlendiği riskleri değerlendirebilecek tecrübe, bilgi ve uzmanlığa sahip müşteriye ifade eder.

- Aracı kurumlar, Bankalar, Portföy Yönetim Şirketleri, Kolektif Yatırım Kuruluşları, Emeklilik Yatırım Fonları, Sigorta Şirketleri, İpotek Finansman Kuruluşları, Varlık Yönetim Şirketleri ile bunlara muadil yurt dışında yerleşik kuruluşlar.

YATIRIM KURULUŞLARI

Müşteri Sınıflandırması

- Emekli ve Yardım Sandıkları
- Kamu kurum ve kuruluşları, TCMB, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşlar.
- Aktif toplamının 50.000.000 TL, yıllık net hâsılatının 90.000.000 TL, özsermayesinin 5.000.000 TL'nin üzerinde olması kıstaslarından en az ikisini taşıyan kuruluşlar.
- Talebe dayalı olarak profesyonel kabul edilen müşteriler.

YATIRIM KURULUŞLARI

Müşteri Sınıflandırması

Talebe Dayalı Olarak Profesyonel Müşteri Kabul Edilecek Müşteriler

Genel Müşterilerden aşağıdaki nitelikleri haiz olanlar, talep etmeleri halinde, aşağıdaki şartlardan en az ikisini sağladıklarında yatırım kuruluşunun sunabileceği hizmet ve faaliyetlerden profesyonel müşteri sıfatıyla yararlanabilir.

- İşlem yapılması talep edilen piyasalarda son 1 yıl içinde, her 3 aylık dönemde en az 500.000 Türk Lirası hacminde ve en az 10 adet işlem gerçekleştirmiş olmaları

YATIRIM KURULUŞLARI

Müşteri Sınıflandırması

- Nakit mevduatlarının ve sahip olduğu sermaye piyasası araçlarının da dâhil olduğu finansal varlıkları toplamının 1.000.000 Türk Lirası tutarını aşması
- Finans alanında üst düzey yönetici pozisyonlarından birinde en az 2 yıl görev yapmış olması veya Sermaye Piyasası alanında en az 5 yıl ihtisas personeli olarak çalışmış olması veya Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı veya Türev Araçlar Lisansına sahip olması

YATIRIM KURULUŞLARI

Müşteri Sınıflandırması

Profesyonel müşterilere yararlanamayacakları mevzuat hükümleri aşağıdaki gibidir:

- Yazılı onay alınması kaydıyla saklamadaki varlıklarına ilişkin mutabakat alınması zorunlu değildir
- Sözleşme yapılması kaydıyla saklama hesaplarındaki varlıkların bakiyesine ilişkin aylık bildirim yapılmak zorunda değildir
- Uygunluk testi yapılması zorunlu değildir.
- Yerindelik testinde yatırım amaçlarına ilişkin olarak yatırım süresi ile risk ve getiri tercihleri hakkında bilgilerin alınması yeterlidir.
- Genel risk bildirim formu dışında ilave risk bildirimleri talep halinde açıklanır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Uygunluk Testi

Uygunluk Testi

Yatırım kuruluşu tarafından pazarlanan ya da müşteri tarafından talep edilen ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla, **müşterilerin söz konusu ürün veya hizmetin taşıdığı riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadıklarının tespit edilmesidir.**

Alım satıma aracılık ve halka arza aracılık faaliyetleri kapsamında genel müşterilere yapılması zorunlu tutulmuştur.

YATIRIM KURULUŞLARI

Uygunluk Testi

- Yatırım kuruluşları yalnızca **genel müşterilere uygunluk testi** yapmakla yükümlüdür.
- **Yerindelik Testinde; Bireysel Portföy Yöneticiliği ve Yatırım Danışmanlığı** faaliyetlerinde Yatırım Kuruluşları, sunulan Ürünün veya Hizmetin müşterilerine uygun olduğunu düşüncü yatırım kararlarını almakta ve bu yönde onlara yönlendirici tavsiyelerde bulunmaktadır.
- **Uygunluk Testinde** ise yatırım kuruluşunun **müşteri tarafından talep edilen** bir ürün ve hizmeti yerine getirmesinde yapılır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Uygunluk Testi

Uygunluk Testi

Yatırım kuruluşunun, müşterinin bilgilendirilmesi şartlarıyla; **Yatırım fonu katılma payları, Kamu Borçlanma Araçları** için uygunluk testi yapması zorunlu değildir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Uygunluk Testi

Uygunluk testi kapsamında asgari olarak aşağıda yer alan hususlarda bilgi alınır:

- Müşterinin yatırım süresi ile risk ve getiri tercihleri
- Müşterinin işlemlere ilişkin riskleri anlayacak bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığı
- Müşterinin yaşı ve mesleği, eğitim durumu,
- Geçmişte gerçekleştirdiği işlemlere konu olan sermaye piyasası araçları, işlemlerin türü, niteliği, hacmi ve sıklığı.
- Yukarıda görüldüğü üzere uygunluk testinde yatırımcının mali durumuna ilişkin bilgi alınmamaktadır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Uygunluk Testinin Sonuçları

- Yatırım kuruluşu uygunluk testi sonucunda herhangi bir ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olmadığı kanaatine ulaşırsa, müşteriye yazılı olarak uyarır.
- Yatırım kuruluşu söz konusu ürün ya da hizmete yönelik olarak müşteriye bire bir genel yatırım tavsiyesinde bulunamaz.
- Bir ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olmadığına ilişkin uyarıda bulunmuş olmasına rağmen, müşterinin söz konusu hizmet ya da ürünü almak istemesi durumunda yatırım kuruluşu müşteriye söz konusu talep yönünde hizmet verip vermemek hususunda serbesttir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Uygunluk Testinin Sonuçları

Uygunluk testi ile yerindelik testini sonuçları açısından ayıran husus da budur.

Yerindelik testi sonucunda müşteriye uygun olmayan sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak müşteri istese dahi **hizmet sunumu yapılamamaktadır**.

Uygunluk testinde ise alım satım işleminin müşterinin takdirinde olduğu ve hizmet talebinin de müşteriden geldiği dikkate alınarak bilgilendirme yapılmakta, müşteri kararında ısrar ederse yatırım kuruluşu da kendi şirket politikalarına göre hizmet verip vermemekte serbest bırakılmaktadır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşlarının Merkez Dışı Örgütleri

Aracı kurumların merkez dışı örgütlerini öncelikle yurtiçi ve yurtdışı olmak üzere ikiye ayırmamız mümkündür.

- **Yurtiçi** merkez dışı örgütler **şube ve irtibat bürosu** şeklinde olabilmektedir.
- Yurtdışındaki merkez dışı örgütler ise yine şube ve irtibat bürosu şeklinde olabilir veyahut herhangi bir kurumsal yapı oluşturmadan yetkili bir yabancı kuruluş ile sözleşme yapmak suretiyle de yurtdışı piyasalarda faaliyette bulunulabilir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşlarının Merkez Dışı Örgütleri

- Aracı kurumların şube veya irtibat bürolarının yapacağı iş ve işlemlerden kaynaklanan her türlü hukuki ve cezai sorumluluk Aracı Kuruma aittir.
- Şube ve İrtibat bürosu açma izni için SPK'ya başvurulur. Başvurular 30 işgününde sonuçlandırılır.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşlarının Merkez Dışı Örgütleri

Aracı Kurum Şubeleri aracı kurumun yetkili oldukları tüm faaliyetleri gerçekleştirme, nakit tahsil ve tediye işlemleri yapma yetkisine sahip merkezi dışı örgüttür.

Aracı kurumların şube açmaları için;

- Şube açmak için 4 yıllık lisans mezunu 5 yıllık deneyimli yönetici gerekirken,
- İrtibat büroları en az 2 yıllık ön lisans eğitimi veren okullardan mezun bir büro sorumlusu ile büronun ihtiyacına göre yeterli sayıda ihtisas personelinin istihdam edilmiş olması şarttır.
- İrtibat büroları sadece müşteri emirlerini aracı kuruma iletebilir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşlarının Merkez Dışı Örgütleri

Aracı Kurumların Yurt Dışındaki Faaliyetleri

Aracı kurumlar, yurt dışında şube veya irtibat bürosu açmak veya yurt dışında yerleşik müşterilerin emirlerini yurt içi piyasalarda gerçekleştirmek için ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış bir kuruluş ile sözleşme akdetmek suretiyle faaliyet gösterebilir.

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşlarının Yapamayacakları İş ve İşlemler

- Hiçbir sınaî ve zirai faaliyette bulunamaz,
- Kendi mali taahhütlerini içeren evrak çıkaramaz,
- Ticari amaçlı gayrimenkul alım satımında bulunamaz,
- Ödünç para verme işlemleri yapamaz,
- Mevduat veya katılım fonu toplayamaz,
- Sermaye piyasası araçlarının, belli bir getiri sağlayacağı yönünde taahhütte bulunamaz,
- Müşteriye ait sermaye piyasası araçları ve nakit üzerinde kendileri veya üçüncü şahıslar lehine herhangi bir tasarrufta bulunamaz,
- Çalışanlarına ve müşterilerine olağan müşteri-aracı kurum ilişkisi dışındaki imkânlardan yararlanmak suretiyle kendi nam ve hesaplarına işlem yapmalarına olanak sağlayamaz,

YATIRIM KURULUŞLARI

Yatırım Kuruluşlarının Yapamayacakları İş ve İşlemler

- İhraç ettikleri payları kendi nam ve hesaplarına alıp satamaz,
- Fiktif hesap açamaz, işlemlerini kayıt dışı bırakamaz,
- Çalışanları aracılığıyla geniş yetkiler içeren vekâletname alarak müşteri adına veya hesabına işlem yapamaz,
- Müşterilerin hak ve yararlarını zedeleyici işlemlerde bulunamaz
- Herhangi bir şekilde gelirlerini artırmak amacıyla müşteriye tanınan limitleri aşmak da dâhil müşterilerin gereksiz ve/veya aşırı miktarda alım-satım yapmalarına ortam hazırlayamaz,
- **Bir malî yılda özsermayelerinin binde beşini aşacak miktarda bağış yapamaz.**

YATIRIM HİZMET VE FAALİYETLERİNDE BELGE VE KAYIT DÜZENİ

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

Müşteri Emirleri

Yatırım kuruluşları müşterilerden yazılı ya da sözlü olarak emir kabul edebilir

İşlem Talimat Formu: Kaldıraçlı alım satım işlemleri hariç olmak üzere tezgahüstü piyasalarda müşterilerle gerçekleştirilecek sermaye piyasası aracı işlemleri için yatırım kuruluşu bir İşlem Talimat Formu hazırlamak zorundadır. Tezgahüstü işlemlerde müşteri emri formu yerine işlem talimat formu ve aylık olarak hesap ekstresi düzenlenir.

Müşteri Emir Formu :Emir formu, yazılı ve sözlü emirler için emrin borsaya iletildiği kanal bazında müteselsil sıra numarası ile her emir için serbestçe düzenlenir.

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

Seans Takip Formu: Müşteri isteğine göre alınmış olan hisse senetlerinin fiyatlarında gün içerisindeki değişimlerin izlendiği formdur.

Emir formları esas alınarak alınan tüm müşteri emirleri, emrin borsaya eriştiği kanal bazında yatırım kuruluşu merkezinde bilgisayar ortamında düzenlenen **Seans Takip Formuna**, Türev araçlar için alınan emirler ise **Türev Piyasalar Emir Takip Formuna** kanal bazında **zaman önceliğine** göre otomatik olarak kaydedilir.

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

Kesinleşen İşlemlerin Hak Sahiplerine Dağıtılması Sırasında Düzenlenecek Belgeler

Borsa tarafından düzenlenen **Günlük İşlem Defteri** uyarınca gerçekleştirildiği saptanan işlemler, "**İşlem Dağıtım Listeleri**" ne kaydedilerek hak sahiplerine dağıtılır.

Bu listeler, ilgili muhasebe işlemlerinin dayanağını teşkil eder.

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

Kesinleşen İşlemlerin Hak Sahiplerine Dağıtılması Sırasında Düzenlenecek Belgeler

İşlem Sonuç Formu: Aynı gün, alınan ve satılan sermaye piyasası aracının cins, miktar, fiyat veya primi ile müşteriye tahakkuk ettirilen komisyon ve gider karşılıklarını gösterecek şekilde düzenlenecek olan, İşlem Sonuç Formları, müteselsil numara taşıyacak şekilde elektronik olarak düzenlenerek müşteri ile yapılacak sözleşme uyarınca elektronik ortamda ya da posta ile müşteriye gönderilir veya

Formlara elektronik ortamda erişim sağlanır.

Gönderildiğine dair ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

- Müşterilerden seanstan önce veya seans sırasında **telefon, faks, otomatik para çekme makinesi (ATM)** kullanılmak suretiyle, elektronik ortamda ya da benzeri şekillerde imza alınmaksızın emir alınabilir.
- Bu emirler genel hükümler açısından **sözlü emir niteliğindedir.**
- Sözlü alım satım emirlerine dayanılarak yapılan işlemlerde, sözlü emrin varlığını ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.
- Piyasa yapıcılığı faaliyeti kapsamında iletilen kotasyon emirleri için Müşteri Emri Formu düzenlenmesi zorunlu değildir.
- Halka arz işlemleri nedeniyle talepte bulunanlara hesap açılması zorunlu değildir.
- Aracı kuruluşlar, hesap numarası verdikleri müşterilerinin kimlik bilgilerinin doğruluğundan sorumludurlar.

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

- Nakit Alındı/Nakit Ödendi Belgesi
- Müşteri Emri Formu, (En az 2 nüsha düzenlenir , biri müşteriye)
- İşlem Talimat Formu (Tezgahüstü işlemler için)
- Türev Piyasalar Emir Takip Formu (Türev işlemler için)
- Seans Takip Formu, (Emirleri zamana göre sıralamak için)
- İşlem Sonuç Formu, (En geç İzleyen işgünü)
- İşlem Dağıtım listesi (Muhasebe kayıtları için)
- Türev Piyasalar Teminat Durum Raporu (En geç İzleyen işgünü)
- Türev Piyasalar Pozisyon Limit Aşım Raporu (En geç İzleyen işgünü)
- Hesap Ekstresi, (Aylık olarak)

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

Türev Araçlar hariç Emir formunda asgari olarak bulunması gereken bilgiler,

- Müşteri numarası ve hesap numarası.
- Müşterinin ve varsa vekalet eden kişinin adı ve soyadı ya da unvanı.
- Sıra numarası.
- İşleme konu sermaye piyasası aracı.
- Emir tipi.
- Emrin iletirme şekli (telefon, faks, internet ve benzeri).
- Emrin alım ya da satım emri olduğu.
- Emrin fiyat bilgisi veya nominal değeri.
- Emrin miktarı.
- Emrin alındığı ve iletildiği tarih ve zaman.
- Emrin verildiği seans ve geçerlilik süresi.

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

Türev araç formlarında, diğer müşteri emir formlarında bulunanların dışında aşağıdaki bilgilerin bulunması gerekmektedir

- Sözleşmenin ismi ve/veya işlem kodu.
- Emrin alım, satım ya da diğer türlerde emir olduğu.
- Emrin fiyat bilgisi.
- Sözleşme adedi.
- Hesap tipi (müşteri, global hesap ve benzeri).

Aracı Kuruluşlar Tarafından Düzenlenecek Belgeler

Türev araç işlemlerinde müşterilere yapılacak diğer bildirimler:

- Türev Piyasalar Teminat Durumu Raporunu her gün sonu,
- Pozisyon Limit Aşımı Raporunu her gün sonu,
- İşlem sonuç formu
- En geç her işlemin yapıldığı günü izleyen iş günü içerisinde, bir önceki gün içinde alınan tüm pozisyonlara ilişkin bilgileri içerecek şekilde müşterilere iletilir.

Yatırım Kuruluşlarının Hesap Ekstresi Gönderimi

- Aracı kuruluşlar, hesap ekstresini aylık dönemler itibariyle ilgili dönemi izleyen 7 gün içinde müşterilerin adreslerine taahhütlü olarak göndermek zorundadırlar.
- Ancak hesap ekstresi müşterinin yazılı talebi üzerine; müşteri tarafından beyan edilecek elektronik posta adresine aynı süre içinde elektronik ortamda gönderilebilir.
- Ayrıca, ilgili dönem içinde herhangi bir işlem yapmayan müşterilere hesap ekstresi gönderilmeyebilir.

Yatırım Kuruluşlarının Hesap Ekstresi Gönderimi

- Hesap ekstresi ve rapor gönderilmemesi hususunda münhasıran sözleşme imzalanan veya bu hususa çerçeve sözleşmede yer verilen profesyonel müşterilere rapor ve/veya ekstre gönderilmeyebilir.
- İspat yükü yatırım kuruluşuna aittir
- Diğer yandan Hesap ekstresinde yer alan bilgilerin belirli süre geçtikten sonra müşteri tarafından kabul edilmiş sayılacağına ilişkin sorumsuzluk kayıtlarına çerçeve sözleşmelerde ve ilgili diğer belgelerde yer verilmez.

Yatırım Kuruluşlarının Hesap Ekstresi Gönderimi

- Müşterilere gönderilecek hesap ekstrelerinde, ilgili dönem içerisinde;
- Alınan veya satılan tüm sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak, sermaye piyasası aracının adı, alım ya da satım tarihi, zamanı, fiyatı ve miktarına,
- Yatırım kuruluşu nezdinde tutulan nakit, menkul kıymet ve diğer varlıklara ilişkin tüm hareketlere,
- Hesaba tahakkuk ettirilen her türlü komisyon, ücret ve vergilere, ilişkin bilgilere anlaşılır ve açık bir biçimde yer verilmesi zorunludur.

Yatırım Kuruluşlarınca Belgelerin Saklanması

Yatırım kuruluşlarının yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetler dolayısıyla aldıkları ve ürettikleri her türlü belgeyi, gerçekleşip gerçekleşmemesine bakılmaksızın,

Müşteri emirlerine ilişkin **tüm emir formlarını (Yazılı veya sözlü),**

Elektronik ortamda alınan emirleri ve bu emirlere ilişkin belgeler ile faks kayıtlarını düzenli ve tasnif edilmiş bir biçimde

- **10 yıl süre ile saklamaları zorunludur.**
- **Ses kayıtları için saklama süresi 3 yıldır.**

Yatırım Kuruluşlarınca Belgelerin Saklanması

Müşteri Şikayetlerine İlişkin Kayıtlar

Müşteri şikayetlerine ilişkin olarak, kayıtların yazılı veya elektronik olarak tutulması gerekir. İlgili kayıtların, her bir şikayete ilişkin asgari olarak aşağıdaki bilgileri içermesi gerekir.

- Şikayet sahibinin adı, soyadı, adresi ve hesap numarası.
- Şikayet tarihi.
- Şikayetin özeti ve mevzuatın hangi hükümlerine aykırılık iddiasında olduğu.
- Varsa şikayete konu personelin ismi.
- Şikayete ilişkin olarak yatırım kuruluşu tarafından yapılan işlemlerin özeti.

Müşteri şikayetlerinin incelenmesine ilişkin olarak üretilen bilgi ve belgeler belgelerin saklanmasına ilişkin sürenin sonuna kadar saklanır.

Tanım

Birden çok müşteriye ait olan veya başka bir aracı kuruluşun birden çok müşterisinin işlemlerini takip etmek amacıyla açılan hesaplar **Global** hesaplardır.

Bu hesaplarda,

- Müşterilerin toplam yükümlülük ve varlıkları ayrı ayrı takip edilir;
- Yükümlülüğü bulunan müşterilerin yükümlülükleri, diğer müşterilerin varlıkları ile mahsup edilemez;
- Bir müşterinin açık pozisyonu başka bir müşterinin işlemi ile kapatılamaz.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlemlere Yetkili Kuruluşlar

Sermaye piyasası araçlarının kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemleri **Aracı Kurumlar ve Bankalar** tarafından belirli kısıtlamalar çerçevesinde yerine getirilebilecektir.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlemler

Aracı kurumların bu faaliyeti yerine getirebilmesi için sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık yetki belgesine sahip olması gerekmekte olup,

Ayrıca bir izin almasına gerek bulunmamaktadır. Bu işlemler izne tabi değil, bildirim tabidir.

Aracı kurumlar, teknik donanım, personel ve muhasebe sistemi gibi şartları yerine getirdiklerini Kurula tevsik etmeleri şartı ile **30 iş günü** içerisinde kendilerine aksi bildirilmedikçe bu işlemleri yapabileceklerdir.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlemlere Yetkili Kuruluşlar

Yatırım Kuruluşları,

- Genel müdüre raporlama yapmak amacıyla yönetim kurulu kararı ile **bir genel müdür yardımcısını**, genel müdür yardımcısının bulunmaması durumunda bir birim yöneticisini sorumlu olarak atamak zorundadırlar.

Aracı kurumlar yönetim kurulu kararı ile **sorumlu bir yönetim kurulu üyesi** başkanlığında genel müdür veya genel müdür yardımcısı ile ilgili birim yöneticilerinden meydana gelen bir **kredi komitesi** oluştururlar.

Bankaların kendi bünyelerinde kredi komitesi varsa sermaye piyasaları için ayrıca oluşturmalarına gerek yoktur

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

İşlemlere Konu Olabilecek Sermaye Piyasası Araçları

Borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören sermaye piyasası araçlarından, sermaye piyasası araçlarının kredili alım ve açığa satış işlemlerine konu olacaklar ilgili borsanın yetkili organları tarafından,

- Piyasa kapitalizasyonu,
- Likidite,
- Dolaşımda bulunan pay sayısı,
- İşlem sıklığı

Gibi kriterler dikkate alınarak kredili işlem listesi oluşturulur

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

İşlemlere Konu Olabilecek Sermaye Piyasası Araçları

Borsa İstanbul tarafından "Kredili Menkul Kıymet ve Açığa Satış İşlemlerine Konu Olan Menkul Kıymet Listesi"

- BİAŞ Pay Piyasası pazarlarında işlem gören **tüm payları ve BYF'leri** kapsayacak şekilde belirlenmiştir.
- Buna göre, Yıldız Pazar ve Ana Pazar'da işlem gören paylar, buna ek olarak BYF'ler **hem kredili alıma hem de açığa satış işlemine konu olabilir.**

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

İşlemlere Konu Olabilecek Sermaye Piyasası Araçları

- Alt Pazar, PÖİP ve YİP Yakın İzleme Pazarlarında işlem gören menkul kıymetler **kabul edilmez.**
- Varantlarda, sertifikalarda, sahipliğe dayalı kira sertifikalarında, gayrimenkul yatırım fonlarında ve girişim sermayesi yatırım fonlarında **kredili alım ve açığa satış işlemi yapılamaz.** Gayrimenkul sertifikalarında ise kredili alım yapılabilmeyle birlikte açığa satış işlemi yapılamaz.

PÖİP Piyasa Öncesi İşlem Platformu, NYİP Nitelikli Yatırımcı İşlemleri Pazarı, FDP Fiili Dolaşımdaki Pay, PY Piyasa Yapıcı, LS Likidite Sağlayıcı

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Genel işlem sınırları

İşlem sıraları sürekli kapatılmış paylar **hemen**,
İşlem sıraları geçici durdurulmuş paylar ise kapalılık halinin 5
işgününden fazla sürmesi ve Borsa Yönetim Kurulunca
kapalılık halinin devamına karar verilmesi durumunda, Kredili
menkul kıymet ve **açığa satış listesinden çıkarılmaktadır**

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Genel işlem sınırları

Aracı kurumların belirli bir anda kullandırdıkları **kredilerin toplam tutarı** ile müşterileri ve/veya kendi hesaplarına **açığa sattıkları hisse senetlerinin değerinin toplamı** her faaliyet için ayrı hesaplanmak üzere içinde bulunulan aydan önceki üç ay için ay sonları itibariyle hesaplanan **özsermayelerin ortalamasının iki katını** geçemez.

Kurul tarafından belirlenen işlem sınırları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının da görüşü alınmak suretiyle değiştirilebilir.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Genel işlem sınırları

- Aracı kurumların bir müşteriye açacakları kredi tutarı, hesaplanan ortalama özsermaye tutarının %10'unu aşamaz.
- Kredili işlemlerde %35'e kadar düşme imkanı bulunan sürdürme teminatının, kredili işlem süresince % 50 oranında ve üzerinde uygulanması kaydı ile aracı kurumların bir müşteriye açabilecekleri kredi tutarını iki katına kadar artırabilir
- Aracı kurumun tüm müşteri hesaplarındaki kredili işleme konu hisse senetlerinin toplam değerinin, bir şirket tarafından ihraç edilen kısmı, aracı kurumun hesaplanan ortalama özsermaye tutarının %50 sini aşamaz

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Teminatlandırılma

- Bir müşterinin takası henüz **gerçekleşmemiş** hisse senedi alımı işlemleri sonucunda, belirli bir anda oluşabilecek açık takas pozisyonunun asgari % 20 si oranında **net varlığının** bulunması zorunludur.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlem

- Aracı kurumlar sermaye piyasası araçlarının kredili alımı ve açığa satış işlemlerinde bulunacak gerçek veya tüzel kişiler adına **"kredi hesabı"** açmak zorundadırlar.
- Müşterilerin **hem sermaye piyasası araçlarının kredili alımı hem de açığa satış işlemlerinin** aynı anda olması halinde her iki işlem türü için de **ayrı hesap** açılır.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlem

- Kredi hesabının müşterinin aracı kurumda bulunan **diğer hesaplarından ayrı** olarak işlemesi ve izlenmesi esastır.
- Müşterinin işlemlerinden doğan ve yatırılması gereken özkaynak ve benzeri mali yükümlülükleri, aracı kurum nezdinde bulunan diğer hesaplarındaki, nakit ve menkul kıymetler teminat veya karşılık gösterilerek kapatılamaz.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Özkaynak

Özkaynak olarak kabul edilebilecek kıymetler:

- Bu çerçevede Sermaye piyasası araçlarının kredili alımı ve açığa satış işlemlerinde özkaynak oranının hesaplanmasında;
 - a) Nakit, devlet tahvili, hazine bonosu, Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görmekte olan ve Hazine ve Maliye Bakanlığının belirlediği standartlardaki altın ve diğer kıymetli madenler ve/veya Kurulca uygun görülecek diğer sermaye piyasası araçlarının kabul edilmesi halinde bu kıymetlerin %100'ü,

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Özkaynak

Özkaynak olarak kabul edilebilecek kıymetler:

- b) Payların Borsa İstanbul'un ilgili düzenlemelerinde belirlendiği oranlarda,
- c) Borsa yatırım fonu katılma paylarının % 90'ı,
- ç) Hisse senedi şemsiye fonlara bağlı yatırım fonu katılma payları ile serbest şemsiye fonlara bağlı yatırım fonu katılma paylarının % 75'i,
- d) (ç) bendi dışında kalan yatırım fonu katılma paylarının % 90'ı,

Özkaynak olarak kabul edilebilmektedir.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Özkaynak

- Müşteriler tarafından **peşin** olarak satın alınan sermaye piyasası araçları **müşterinin yazılı onayı olmaksızın** kredili sermaye piyasası aracı ve açığa satış işlemlerinde,
- **Kredi** ile satın alınan sermaye piyasası araçları ise her ne suretle olursa olsun **açığa satış işlemlerinde özkaynak olarak kullanılamaz.**

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Özkaynak

- Kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemlerine konu olan kıymetler ile, söz konusu işlemler nedeniyle Özkaynak olarak yatırımcı tarafından aracı kuruma tevdi edilen nakit ve menkul kıymetler **rehnedilemez, kullanım amaçları dışında tasarruf edilemez, üçüncü kişilere devredilemez.**

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Halka Arzda İşlem Yasağı

Kurul kaydına alınan sermaye piyasası araçlarının **halka arz yoluyla satışına aracılık** faaliyetini **aracılık yüklenimi** şeklinde gerçekleştiren aracı kurumlar, halka arz süresince bu menkul kıymetlerle ilgili **kredili işlem yapamazlar**.

Aracı kurumlar, Kurul kaydına alınan sermaye piyasası araçlarının **halka açılma amacıyla Borsada satış** sureti ile yapılan **halka arzlarında**, söz konusu sermaye piyasası araçlarıyla ilgili **açığa satış işlemi yapamazlar**.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili Alım İşlemleri

Kredili sermaye piyasası aracı alımı işlemi, kredi kullanılması suretiyle müşteri tarafından sermaye piyasası aracı alınmasıdır.

Müşteri tarafından, alım emrinin kredili sermaye piyasası aracı işlemi olduğunun emrin verilmesi esnasında bildirilmesi zorunludur.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili Alım İşlemleri

Özkaynak Oranı

Müşteri sermaye piyasası araçlarının kredili alımı işleminde, **başlangıçta** asgari %50 oranında özkaynak yatırmak zorundadır.

Kredili sermaye piyasası aracı işlemlerinin **devamı süresince** özkaynak oranının asgari %35 olması zorunludur.

$$\frac{\text{İşleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri} - \text{kredi tutarı}}{\text{işleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri}}$$

Özkaynak oranının hesaplanması formülü kullanılır.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili Alım İşlemleri

$$\frac{\text{İşleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri} - \text{kredi tutarı}}{\text{işleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri}}$$

$$\frac{\begin{array}{r} \text{Öz Kaynak} \quad \text{Kredi} \quad \text{Toplam Varlık} \quad \text{Kredi} \\ (50.000 + 50.000) = 100.000 - 50.000 \end{array}}{50.000} = 0,50 \quad \%50 \quad \text{Öz Kaynak oranı}$$

$$\frac{\begin{array}{r} 100.000 \\ \text{Toplam Varlık} \\ \text{Toplam Varlık} \quad \text{Kredi} \quad \text{Öz Kaynak} \\ 75.000 - 50.000 - 25.000 \end{array}}{75.000} \rightarrow \frac{25.000}{75.000} = 0,33 \quad \%33.3333 \quad \text{Öz Kaynak oranı}$$

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlem

Özkaynak Tamamlama Bildirimi

Aracı kurumlar müşterilerinin kredi hesabındaki özkaynak tutarını, her iş günü itibarıyla hesaplamak ve raporlamak zorundadırlar.

Özkaynak oranının %35'in altına düşmesi durumunda, yatırım kuruluşları özkaynak oranını başlangıç özkaynak oranı olan %50'ye tamamlayacak şekilde nakit ve/veya sermaye piyasası aracı yatırmak üzere müşteriye en seri iletişim aracı ile ulaşarak özkaynak tamamlama bildiriminde bulunur ve teyit alırlar.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlem

Özkaynak Tamamlama Bildirimi

Özkaynağın, tamamlama bildiriminin müşteriye yapıldığı tarihten itibaren **iki iş gününü** geçmeyecek şekilde sermaye piyasası araçlarının kredili alımı işlemi çerçeve sözleşmesinde belirlenen süre içerisinde **tamamlanmaması halinde**,

Aracı kurum ayrıca bir ihbarname göndermesine gerek kalmaksızın, kredili olarak alınan ve/veya özkaynak olarak verilen sermaye piyasası araçlarını satarak **krediyi kapatma yetkisine** sahiptir.

Kendisine özkaynak tamamlama bildirimi gönderilmiş müşterinin **hiçbir alım emri**, bildirim gününden özkaynak tamamlanıncaya kadar geçecek süre boyunca **yerine getirilmez**.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredinin Muacceliyeti

- Aracı kurum tarafından yapılan özkaynak tamamlama bildirimine rağmen müşterinin süresi içerisinde özkaynağı tamamlamaması,
- Sermaye piyasası araçlarının kredili alımı işlemi çerçeve sözleşmesi ile belirlenen kredi süresinin sona ermesi,
- Sermaye piyasası araçlarının kredili alımı işlemi yapılan sermaye piyasası araçlarının, ilgili listeden çıkarılması.

Muaccel hale gelen kredi karşılığında, sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla, Özkaynak olarak yatırılan kıymetler nakde dönüştürülmek suretiyle tasfiye edilebileceği gibi, aracı kurumun hesabına da geçirilebilir.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlemler

Örnek 2: Müşteri A azami kredi tutarı olan 1.000 TL.'yi alarak parasının tamamı ile 4 TL.'den X hisse senedi almıştır. X hisse senedinin değeri 3,5 TL.'ye düşmüştür. Bu durumda özkaynak koruma oranı ne olmuştur?

Müşteri A 2.000 TL tutarında X hisse senedi almıştır. Alınan hisse adedi $2.000/4 = 500$ adettir.

X hisse senedinin fiyatı 3,50 TL.'ye düştüğü için Müşteri A'nın kredili işleme konu varlıklarının toplam değeri $500 \times 3,5 = 1.750$ TL. olmuştur. Kredi tutarı ise 1.000-TL.'dir.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Kredili İşlemler

$$\begin{array}{l} \text{Öz Kaynak} \quad \text{Kredi} \quad \text{Toplam Varlık} \quad \text{Kredi} \\ (1.000 + 1000) = 2000 \quad (2.000/4=500) \\ \hline \text{2.000} \\ \text{Toplam Varlık} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Öz Kaynak} \\ 1.000 \\ \hline \text{2.000} \\ \text{Toplam Varlık} \end{array} = 0,50 \quad \%50 \quad \text{Öz Kaynak oranı}$$

$$\begin{array}{l} \text{Toplam Varlık} \quad \text{Kredi} \quad \text{Öz Kaynak} \\ (500 \times 3,5) \quad 1.750 - 1.000 = 750 \\ \hline \text{1.750} \\ \text{Toplam Varlık} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{750} \\ \hline \text{1.750} \\ \text{Toplam Varlık} \end{array} = 0,43 \quad \%42,86 \quad \text{Öz Kaynak oranı}$$

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Açığa Satış İşlemleri

Açığa satış işlemi; sahip olunmayan sermaye piyasası araçlarının satılmasını ya da satışa ilişkin emrin verilmesini ifade eder.

Satışa ilişkin takas yükümlülüğünün ödünç alınan sermaye piyasası araçları ile yerine getirilmesi de açığa satış sayılır.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Açığa Satış Emrinin Bildirilmesi

İlgili borsa, açığa satış işlemlerinde açığa satışa konu olacak sermaye piyasası aracının ancak en son gerçekleşen işlem fiyatından daha yüksek bir fiyat üzerinden, en son gerçekleşen fiyatın bir önceki fiyattan daha yüksek olması durumunda ise en son gerçekleşen fiyat düzeyinden satılmasına karar vermeye ve buna ilişkin esasları belirlemeye yetkilidir.

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ, ÖDÜNÇ ALMA/VERME

Açığa Satış Emrinin Bildirilmesi

Sermaye piyasası aracını ihraç eden şirketin,

- Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey personeli
- %10 veya daha fazla paya sahip ortakları ile
- Bu kişilerle birlikte hareket ettiği tespit edilen kişiler
- Bu kişilerin eş ve velayeti altında bulunanların söz konusu ihraççının sermaye piyasası aracında açığa satış işlemi yapmaları yasaktır.

ÖDÜNÇ ALMA/VERME İŞLEMLERİ

Ödünç Alma/Verme İşlemleri

Özkaynak

Ödünç alan, ödünç aldığı sermaye piyasası araçları karşılığında, ödünç veren tarafa ödünç alınan sermaye piyasası araçlarının cari değerinin **%100'ünden az olmamak kaydıyla**, aralarında serbestçe belirlenecek tutarda özkaynak verir.

Özkaynak tutarı, sermaye piyasası araçlarının cari değerinin **%100'ünün altına düştüğü takdirde**, ödünç alan tarafa aynı gün içinde en seri haberleşme aracı ile yazılı olarak **özkaynak tamamlama** bildiriminde bulunulur.

ÖDÜNÇ ALMA/VERME İŞLEMLERİ

Ödünç Alma/Verme İşlemleri

Özkaynak

Özkaynağın, bildirimin alındığı gün tamamlanması esastır.

Özkaynağın bildirimin alındığı gün itibariyle tamamlanmaması durumunda, aracı kurum tarafından ayrıca bir ihbarname gönderilmesine gerek kalmaksızın özkaynak tutarı ve/veya müşterinin açığa satış nedeniyle hesabında bulunan özkaynak kullanılarak yükümlülükler yerine getirilir ve varsa negatif fark müşteriden tazmin edilir.

ÖDÜNÇ ALMA/VERME İŞLEMLERİ

Ödünç Alma/Verme İşlemleri

Üç ay içerisinde iki defadan daha fazla nakit ve sermaye piyasası aracı takas yükümlülüğünü ve/veya özkaynak tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen müşteriler ilgili aracı kurum tarafından **2 iş günü** içerisinde **Borsaya bildirilir** ve söz konusu müşterilerin kimlik bilgileri Borsa tarafından ilan edilir.

ÖDÜNÇ ALMA/VERME İŞLEMLERİ

Ödünç Alma/Verme İşlemleri

Temerrüd tarihi itibariyle müşterinin **net varlığının %5 ini geçmeyen** tutarlar Borsaya bildirilmeyebilir.

İşlem gününde emre konu nakit veya menkul kıymet tutarlarının hesaplarında bulunmaması veya emrin verildiği anda peşinen tevdi edilmemesi durumunda bu müşterilerin **alım veya satım emirleri hiçbir aracı kurum tarafından Borsada ilan edildiği tarihten itibaren altı ay süre ile kabul edilmez.**

KİTLE FONLAMASI

Kitle Fonlaması

Kitle fonlamasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca düzenlenmektedir. Kanun'da, Bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonu sağlamak amacıyla SPKn'nun yatırımcı tazminine ilişkin hükümlerine tabi olmaksızın, kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplanması "Kitle Fonlaması" olarak tanımlanmıştır.

KİTLE FONLAMASI

Kitle Fonlaması

- Pay karşılığında platformlar aracılığıyla halktan para toplanması "**paya dayalı**";
- Borçlanma aracı karşılığında platformlar aracılığıyla halktan para toplanması ise "**borçlanmaya dayalı**" kitle fonlamasını ifade etmektedir.

KİTLE FONLAMASI

Kitle Fonlaması

- Kitle fonlama, başlangıç aşamasındaki girişimlerin sermaye ihtiyacını gidermek için halktan para toplayabilmelerine imkan sağlamaktadır.
- Kitle fonlama platformları, kitle fonlamasına aracılık eden ve elektronik ortamda hizmet veren kuruluşlar olup, kitle fonlama platformlarının kurulabilmesi ve faaliyete başlaması için Kuruldan izin alınması zorunludur.

KİTLE FONLAMASI

Kitle Fonlaması

- Kitle Fonlama Platformları "Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri" ve "Yan hizmetler" kapsamında değerlendirilmez.
- Kitle fonlamasına aracılık eden ve elektronik ortamda hizmet veren **Kitle Fonlama Platformlarının** faaliyette bulunabilmeleri Kurul tarafından listeye alınmalarına bağlıdır.

KİTLE FONLAMASI

Kurul Tarafından Listeye alınabilmek için;

- Tebliğ ile nitelikleri belirlenen **en az bir yatırım komitesi** oluşturmuş olması,
- İç kontrol ve risk yönetim sistemi ile muhasebe ve operasyon birimini oluşturmuş olması,
- Kurulun bilgi sistemleri yönetimi düzenlemelerinde **dar yetkili** aracı kurumlar için öngörülen bilgi sistemleri altyapısını oluşturarak faaliyete geçirmiş olması,
- Belge, kayıt ve muhasebe işlemlerini yürütecek sorumlu birimde yeterli sayıda personeli istihdam etmiş olması gerekir.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Listeye Alınması ve Çıkarılması

Kurulca izin verilebilmesi için platformun;

- Anonim ortaklık olması,
- Sermayesinin asgari **15.000.000 Türk Lirası** tutarında ve tamamının nakden ödenmiş olması, sermayesinin ve özsermayesinin bu tutardan az olmaması,

KİTLE FONLAMASI

Platformların Listeye Alınması ve Çıkarılması

Kurulca izin verilebilmesi için platformun;

- Paylarının tamamının nama yazılı olması,
- Ticaret unvanında "Kitle Fonlama Platformu" ibaresinin bulunması,
- Esas sözleşmesinde işletme konusunun münhasıran paya ve/veya borçlanmaya dayalı kitle fonlaması faaliyetinde bulunulmasına aracılık edilmesi olarak belirtilmiş olması,
- Kurucularının Tebliğ ile belirlenen şartları sağlaması,
- Yönetim kurulunun asgari olarak 3 kişiden oluşması,

KİTLE FONLAMASI

Platformlara Kurucu Ortak Olmanın Şartları

- Platformun ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması ve güncel ortaklık yapısı bilgisinin platform nezdinde daimi olarak incelemeye açık tutulması zorunludur.
- Ortaklık için aranan şartlar; Müflis, Konkordato, İflas Erteleme, Mahkumiyet, İtibarlı olmak, İşlem Yasaklısı olmamak
- En az bir yönetim kurulu üyesinin Bireysel Katılım Sermayesi Hakkında Yönetmelikte tanımlanan bireysel katılım yatırımcısı lisansına sahip kişilerden olması zorunludur.

KİTLE FONLAMASI

Platformlara Kurucu Ortak Olmanın Şartları

- Bir kişinin platform sermayesinin veya oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak %10'u veya daha fazlasını temsil eden payları edinmek suretiyle platform ortağı olması
- Bir ortağa ait payların platform sermayesinin veya oy haklarının %10, %20 veya %50'sini aşması sonucunu veren pay edinimleri
- Bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri Kurulun onayına tabidir.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Listeye Alınması ve Çıkarılması

- Kitle Fonlaması yükümlülüklerine aykırı eylemleri tespit edilen platformlar Kurulca resen listeden çıkarılabilir.
- Kuruluş için Kuruldan izin almasını takiben 6 ay içinde listeye alınmak üzere başvurmayan platformun listeye alınma hakkı düşer.
- Kurulca resen veya başvuru üzerine listeden çıkarılan platformlar, listeden çıkarılmaya ilişkin Kurul karar tarihinden itibaren **bir yıl** süreyle kitle fonlaması faaliyetinde bulunmak üzere yeniden listeye alınmak için Kurula başvuramaz.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Listeye Alınması ve Çıkarılması

- Platformların, listeden çıkarılma Kurul kararının kendilerine bildirildiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde sona erme kararı almaları
- Listedен çıkarılmalarına ilişkin Kurul kararının kendilerine bildirildiği tarihte platformların para toplama yetkisi sona erer.

KİTLE FONLAMASI

Yatırım Komitesi Kuruluşu ve Çalışma Esasları

- En az 3 üyeden oluşması,
- Üye sayısının çoğunluğunun finans, girişimcilik, işletmecilik, hukuki danışmanlık, teknoloji, sanayi ve ticaret gibi alanlarda en az 5 yıllık tecrübeye sahip kişilerden olması,
- Bir üyesinin platformun yönetim kurulu üyesi olması
- En az bir üyesinin Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansına sahip olması,
- Üyelerinin tamamının kurucular için aranan şartları sağlamış olması.

KİTLE FONLAMASI

Yatırım Komitesi Kuruluşu ve Çalışma Esasları

- Borçlanmaya dayalı kitle fonlaması faaliyeti yürüten platformların yatırım komitesinin ilave olarak;
- En az bir üyesinin kredi derecelendirme lisansına sahip kişilerden olması,
- Üye sayısının çoğunluğunun istatistik, risk değerlemesi ve yönetimi, finansal analiz, derecelendirme ve değerlendirme alanlarının herhangi birinde en az 5 yıllık tecrübeye sahip kişilerden olması, zorunludur.
- Birden fazla yatırım komitesi kurulabilir. Üyelik boşalması halinde 2 işgünü içerisinde Kurula bildirilir.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

Platformlar münhasıran paya ve/veya borçlanmaya dayalı kitle fonlaması faaliyetini yürütebilirler. Platformların;

- a. Bu faaliyetin yürütülmesi esnasında girişimciye, girişim şirketine ve fonlanan şirkete yönelik danışmanlık hizmeti vermesi,
- b. Girişim sermayesi yatırım fonu kurmak üzere Kuruldan faaliyet izni alan portföy yönetim şirketleri ile bireysel katılım yatırımcısı ağlarına iştirak etmeleri,
- c. Her bir kampanya için hedeflenen fon miktarının azami %20'sine kadar olacak şekilde, kampanyalara toplamda özkaynaklarının azami %50'sine kadar fon sağlamaları, bu hükme aykırılık teşkil etmez

KİTLE FONLAMASI

Platformların Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

Girişim şirketi veya girişimci ile platform arasında akdedilecek yazılı bir kitle fonlaması sözleşmesine bağlanması zorunludur.

Platformlar;

- Fon toplanan her bir proje için kampanya sayfası oluşturarak, takvim yılını izleyen 5 yıl boyunca buradan bilgilendirme yapmak.
- Yatırımcılardan toplanan fonların emanet yetkilisi nezdinde kampanya süresi tamamlanana kadar platform adına, kampanya süresinin hedeflenen fon tutarına ulaşarak tamamlanmasını müteakip, fonlanan şirket adına açılan hesaplarda bloke ettirilerek fonlanan şirkete aktarılmasını veya belirlenen esaslar çerçevesinde yatırımcılara iade edilmesini sağlamak

KİTLE FONLAMASI

Platformların Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

Platformlar;

- Payların veya borçlanma araçlarının MKK nezdinde kayden oluşturulma sürecine kadar gerçekleştirilecek işlemleri yerine getirir veya bir yatırım kuruluşu vasıtasıyla yerine getirilmesini sağlarlar,
- Emanet yetkilisinin toplanan fon tutarını nemalandırıp nemalandırmayacağını, alınacak ücret, komisyon ve kesintileri internet sitesinde ilan etme, görevlerini yerine getirmekle yükümlüdür
- Platformlar girişim şirketlerinin veya girişimcilerin kampanya başvurularını yatırım komitesine sunmadan önce reddedebilir.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

- Yatırım komitesine sunulan kampanya başvurularının platformda yayımlanması yatırım komitesinin onayı ile mümkündür.
- Platformlar her bir kampanya için **hedeflenen ve toplanan fon tutarı, fon sağlayan yatırımcı sayısı ve kalan kampanya süresi** hakkında platformun internet sitesinde anlık olarak bilgi verir.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

- Fonlamanın gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılmaksızın, her bir kampanya için kampanya süresinin **sona ermesini takip eden iş günü** fonlama sonuçları platformun internet sitesinde kamuya duyurulur.
- Platformlar kendilerine ve yürüttükleri faaliyetlere ilişkin tanıtım ve reklamlarda yalnızca kampanya süreci tamamlanmış projelerden yararlanabilir.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

- **Altı aylık ve yıllık takvim dönemleri itibarıyla** platformlar tarafından asgari olarak fonlaması gerçekleşen, gerçekleşmeyen ve iptal edilen toplam kampanya sayıları ile fonlaması gerçekleşen kampanyalara üyeler tarafından sağlanan toplam fon tutarı bilgilerini içeren rapor hazırlanarak ilgili **dönemin sona ermesini takip eden otuz gün içinde** elektronik ortamda **Kurula** iletilir ve platform internet sitesi üzerinden kamuya duyurulur.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

- Kredi veya ödünç para verme işlerine aracılık edemezler ve pay dışında herhangi bir sermaye piyasası aracı karşılığında kitle fonlaması faaliyeti yürütemezler.
- Gayrimenkul ve gayrimenkule dayalı hakların alım satımı ve gayrimenkul projelerinin geliştirilmesi faaliyeti yürütemezler.
- Yurt dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilere yönelik Türkiye’de yerleşik kişilerden fon toplanması amacıyla kitle fonlaması faaliyeti yürütemezler.

KİTLE FONLAMASI

Platformların Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

- Projelere ilişkin yatırımcılara yönelik olarak yatırım tavsiyesi niteliğindeki değerlendirme, analiz ve yorumlarda bulunamazlar.
- Kampanya süreci tamamlanmamış projeleri tanıtmaya yönelik tanıtıcı bilgiler ile platforma veya kampanya sayfasına yönlendirme yapan tanıtımlar hariç olmak üzere kampanyası yürütülen projelere ait ticari ürün ve/veya hizmetlerin reklamlarını yayımlayamazlar.

KİTLE FONLAMASI

Paya Dayalı Kitle Fonlaması Faaliyetine İlişkin Genel Esaslar

Yatırım sınırları

Paya dayalı kitle fonlamasında yatırım sınırları;

Nitelikli yatırımcı olmayan gerçek kişiler, bir takvim yılı içinde paya dayalı kitle fonlaması yoluyla **azami 250.000 Türk Lirası** yatırım yapabilir. Ancak bu sınır **1000.000 Türk Lirasını** aşmamak kaydıyla, yatırımcının platforma beyan ettiği **yıllık net gelirinin %10'u** olarak uygulanabilir.

Söz konusu yatırım sınırlarına ilişkin kontrol, platformlarca üye bazında MKK'ya iletilen en son tarihli beyan dikkate alınarak MKK tarafından gerçekleştirilir

KİTLE FONLAMASI

Borçlanmaya Dayalı Kitle Fonlaması Faaliyetine İlişkin Genel Esaslar

Yatırım sınırları

Nitelikli yatırımcı olmayan gerçek kişiler, bir takvim yılı içinde borçlanmaya dayalı kitle fonlaması yoluyla **azami 250.000 Türk Lirası** yatırım yapabilir. Ancak bu sınır **1.000.000 Türk Lirasını** aşmamak kaydıyla, yatırımcının platforma beyan ettiği **yıllık net gelirin %10'u** olarak uygulanabilir.

Nitelikli yatırımcı olmayan gerçek kişiler, borçlanmaya dayalı kitle fonlaması yoluyla bir projeye **azami 100.000 Türk Lirası** yatırım yapabilir.

Yatırım sınırlarına ilişkin kontrol, platformlarca üye bazında MKK'ya iletilen en son tarihli beyan dikkate alınarak MKK tarafından gerçekleştirilir.

KİTLE FONLAMASI

Paya Dayalı Kitle Fonlaması Faaliyetine İlişkin Genel Esaslar

Girişim şirketlerinin nitelikleri

1. Paya ve/veya borçlanmaya dayalı kitle fonlaması yoluyla fon toplayacak girişim şirketlerinin;

- Teknoloji faaliyeti ve/veya üretim faaliyetinde bulunmaları,
- Tabi oldukları mevzuat uyarınca hazırlayacakları en son yıllık ve varsa son güncel ara dönem finansal tablolarında, finansal tablo kalemleri için öngörülen eşikleri aşmamaları,
- Düzenli olarak takip ve kontrol edilen tescil edilmiş internet sitelerinin bulunması, zorunludur.

KİTLE FONLAMASI

— Paya Dayalı Kitle Fonlaması Faaliyetine İlişkin Genel Esaslar

Girişim şirketlerinin nitelikleri

2. Aşağıda sayılan şirketler paya dayalı kitle fonlaması yoluyla fon toplayamazlar:
 - a. Halka açık ortaklıklar,
 - b. Halka açık ortaklıklar ile sermaye piyasası kurumlarının, önemli etkiye sahip ortak konumunda bulunduğu şirketler.

KİTLE FONLAMASI

— Paya Dayalı Kitle Fonlaması Faaliyetine İlişkin Genel Esaslar

Girişim şirketlerinin nitelikleri

3. Aşağıda sayılan şirketler borçlanmaya dayalı kitle fonlaması yoluyla fon toplayamazlar:
 - a. Halka açık ortaklıklar,
 - b. Platforma başvuru tarihi itibarıyla itfa edilmemiş borçlanma aracı bulunan ihraççılar,
 - c. Halka açık ortaklıklar ve sermaye piyasası kurumları ile platforma başvuru tarihi itibarıyla itfa edilmemiş borçlanma aracı bulunan ihraççıların önemli etkiye sahip ortak konumunda bulunduğu şirketler.

Teşekkür Ederiz

Sadi Aslangiray

FINTABLES
AKADEMİ

Finans Akademi